MALI RIJTAR

Informativno glasilo Občine Beltinci • številka 40 • oktober 2013 • letnik XI • ISSN -1581-7156

Simfonični orkester pod vodstvom Jureta Rogine na koncertu ob 5. obletnici GŠ Beltinci

Brina Podgajski Kampuš

Dušan Slaček

Pianistki Janja Belič in Franja Gomboc

Slavnostni podpis pogodbe z izvajalcem del energetske sanacije objektov OŠ Beltinci, POŠ Melinci in Vrtca Beltinci - enota Lipovci

Beltinski kronometer 2013 - podelitev nagrad

Udeleženci 7. kostanjevega spusta DČD ob zaključku sezone 2013

Drage občanke in spoštovani občani!

Krasni jesenski dnevi nas vabijo v naravo, da užijemo toploto sonca in opravimo potrebna opravila pred prihodom slabšega vremena. V naši občini je jesen čas, ko nas opravila vabijo v naravo, da v sadovnjakih, poljih in vinogradih poberemo letošnje pridelke in posadimo semena, ki prezimijo in so osnova za pridelek v naslednjem letu. Želim vam, da bi bila letina dobra, saj je zadovoljstvo vsakega, ki se celo leto, kljub neprijaznemu vremenu, trudi in vlaga ogromno energije v pridelavo pridelkov, ob uspešno spravljenih pridelkih, največje. Ravno tako se mi, skupaj z občinsko upravo, trudimo, da skupaj z vami v največji možni meri v naši občini ustvarjamo pogoje za njen uspešen nadaljnji razvoj.

Z izvedbo razvojnih projektov, za katere smo uspeli pridobiti evropska sredstva ali sredstva iz državnih skladov, smo z vami in za vse nas zasledovali cilj, izboljšati standard in pogoje življenja v naši občini. Tako smo v zadnjem obdobju zaključili projekt rekonstrukcije cest Beltinci-Melinci in Ižakovci-Melinci-Gornja Bistrica. Nadaljevali smo izgradnjo kolesarskega križa na relaciji Beltinci- Ižakovci. Na teh relacijah smo zgradili tudi dva popolnoma nova mostova. Zaključili smo sanacijo potoka Črnec in dokončali novo trim stezo ob športnem parku Beltinci, kjer bodo tudi zunanje fitnes naprave ter balinarski center za celotno občino. V teku je energetska sanacija vrtca v Lipovcih ter osnovne šole v Beltincih in podružnice v Melincih. Ob zaključku poletja smo v sodelovanju z Fakulteto za elektrotehniko, računalništvo in informatiko Univerze v Mariboru zaključili projekt SolarEnergo, s katerim si lahko občani sami na velikem zaslonu v občinski stavbi ali na spletni strani solarenergo.beltinci.si izmerite potencial sončne energije stavb. Naredili smo tudi velik korak pri denacionalizaciji beltinskega gradu, saj smo uspeli dobiti novo odločbo Ministrstva za kulturo, ki pravi, da mora grad ostati v naši lasti. Izvedenih je bilo še mnogo drugih projektov, s katerimi želimo v naši občini ustvariti okolje za prijeten dom naših občank in občanov.

Zaključek projekta izgradnje kanalizacijskega omrežja in sodobne čistilne naprave je pred vrati. S skupnimi močmi smo pokazali, da smo v naši občini sposobni velikih dejanj. Ob tem bi se želel zahvaliti vsem, ki so s svojim delom in angažiranostjo prispevali k realizaciji tega projekta. Hkrati pa tudi v naši občini že pričenjamo z novim velikim projektom izgradnjo pomurskega vodovoda. Najbrž ni potrebno posebej izpostavljati, da smo s posebno prioriteto, skupaj s pristojnimi organi, pristopili k projektu izboljšanja prometne varnosti. S tem namenom smo veliko pozornosti namenili prijavi projektov na razpise za pridobitev sredstev iz evropskih skladov. Ob strokovnem delu in vloženih izjemnih naporih delavcev v občinski upravi nam je uspelo pridobiti sredstva za izvedbo rekonstrukcij cest in izgradnje pripadajoče infrastrukture. Tako bomo v tem delu občine dobili varnejšo prometno infrastrukturo, ki je skupaj z vzgojo in kulturo vseh udeležencev v prometu in z usklajenim delovanjem pristojnih organov eden izmed najpomembnejših dejavnikov za večjo prometno varnost. Le ta je zaradi naših šolarjev in ostalih udeležencev, zaradi dislociranosti krajev v naši občini, še posebej pomembna.

Drage učenke in učenci, študentke in študenti, vi ste temelj svetle prihodnosti naše občine. Z novim šolskim / študijskim letom, v katerega ste vstopili z velikimi koraki, so pred vami nova pričakovanja, želje in novi cilji, veselje, tudi skrb in radovednost. Prav je, da učenju namenite velik del svojega časa, saj je znanje prihodnost. Res, da je učenje velikokrat lahko naporno in odvečno, vendar brez novega znanja ne moremo napredovati. Ravno pot napredka naše občine na vseh področjih je tista, po kateri moramo skupaj hoditi naprej. Pogumno, s trdnim prepričanjem, da smo s svojim delom, znanjem in medsebojno pomočjo sposobni velikih dejanj.

Vaš župan,
dr. Matej Gomboši

Mali rijtar
informativno glasilo Občine Beltinci

Vsebina objavljenih člankov ne odraža
stališča uredniškega odbora glasila.

uredniški odbor:
Simona CIZAR (odgovorna urednica)
Genovefa VIRAG (namestnica odg. urednice)
Snežana BRAČKO, Ivan MESARIČ, Bojan VEREŠ

zbiranje materiala:
Lilijana ŽIŽEK

jezikovni pregled:
Zlatka HORVAT

fotografije:
Sandra KAVAŠ (naslovnica), Arhiv Občine Beltinci, Arhiv GŠ Beltinci,
Arhiv ZTK Beltinci, Arhiv OŠ Beltinci, Boštjan ROUS,
Vesna HORVAT, Marija ZVER

grafično oblikovanje in priprava za tisk:
Video studio SIGNAL, Darko Dšuban s.p.

tisk:
TILIA PRINT ROMAN KLEMENČIČ s.p.

oktober 2013

Glasilo ni naprodaj, vsako gospodinjstvo v občini ga dobi brezplačno,
drugi zainteresirani pa na sedežu Občine Beltinci,
Mladinska 2, 9231 Beltinci,
02 / 541 35 35, www.beltinci.si, obcina@beltinci.si

Spoštovane občanke in občani, cenjeni bralci,

pred vami je že 40. številka občinskega informativnega glasila Mali rijtar, ki je v vaše domove prišla nekoliko prej kot običajno. Želeli smo vas namreč pravočasno povabiti na dogodke, ki se bodo v občini in okolici zvrstili še do konca meseca oktobra in so vsekakor vredni vaše pozornosti. Hkrati pa tudi udejanjamo naš namen, da Mali rijtar postane še aktualnejši in ažurnejši ter vam z vsako naslednjo izdajo prinese še več novih vsebin.

Od aprila 2011, ko je urejanje glasila prevzel sedanji uredniški odbor, je izšlo že petnajst številk in veseli nas, da smo v tem času pridobili kar veliko število novih soustvarjalcev, ki poleg zvestih dopisnikov s svojimi prispevki bogatijo vsebino Malega rijtara. Zahvaljujemo se vsem dosedanjim avtoricam in avtorjem člankov in fotografij, pa tudi tistim, ki nas kdaj spomnite na dogodke in osebe v občini, ki bi jih sicer nehote prezrli. Upam, da bo Mali rijtar še naprej ostal sredstvo obveščanja in izražanja mnenj, vendar neobremenjen z dnevno politiko in negativizmom, ki veje iz vsakdanjega življenja v deželi in regiji. Naj nas raje razveseljujejo dosežki naše lokalne skupnosti, zavodov, društev in posameznikov, ki v teh vse prej kot rožnatih časih še zmorejo delovati v dobro soljudi.

Bodimo ponosni na svoj kraj, na vsak dosežek, ki smo ga zmogli s premagovanjem lastnih meja v glavah in kljub zunanjim oviram, ki jih je bilo potrebno preseči za dosego ciljev, pa naj bo to uspešno izveden projekt, prireditev ali pa le prijateljski stisk rok nekdanjih nasprotnikov.

Oktober je čas, ko so jesenska opravila na poljih in v vinogradih skorajda že opravljena in kljub sušenemu poletju je letošnja letina kar dobro obrodila. Poljedelci že pripravljajo svoja polja za naslednjo sezono, vinogradniki pa z radostjo prisluškujejo brbotanju mošta v kleteh, ki obeta še en dober vinski letnik. Že kmalu bomo imeli priložnost sadove njihovega dela poskusiti tudi na tradicionalnih prireditvah, povezanih s starodavnimi običaji zahvale za darove jeseni.

31. oktobra pa praznujemo tudi Dan reformacije, ki je državni praznik in dela prost dan. Naj vam ta dan mine tudi v zavedanju dejstva, da je Slovencem reformacija prinesla prvo knjigo in s tem knjižni jezik, ki se je ohranil kljub vsem vihram, ki so divjale čez narod Slovencev. Morebiti pa je ravno ta dan pravšnji za to, da vzamete v roke knjigo katerega od pisateljev, ki prihajajo iz pokrajine ob Muri, v kateri še dandanes govorimo in pišemo tudi v lastnem, prekmurskem jeziku.

In kot vsakič doslej, vas tudi tokrat prijazno vabimo k sodelovanju pri pripravi naslednje številke Malega rijtara, ki predvidoma izide 23. decembra, in vas prosimo, da svoje prispevke do ponedeljka, **9. decembra 2013** posredujete v **elektronski obliki** ter **s podpisanimi fotografijami** (**besedilo pod fotografijo in navedba avtorja**) v ustreznem formatu na naslov: **malirijtar@beltinci.si.**

Za uredniški odbor
Vaša urednica

Simona Cizar

IZREDNE DENARNE SOCIALNE POMOČI – DOKAZILA O NAMENSKI PORABI

V Centru za socialno delo Murska Sobota ugotavljamo, da veliko upravičencev, ki prejmejo izredno denarno socialne pomoč, ne dostavi dokazil o namenski porabi v ustrezni višini in v predpisanem roku. S tem dopisom želimo stranke ponovno seznaniti kako pomembno je, da prinesejo dokazila o namenski porabi dodeljene izredne denarne socialne pomoči v predpisanem roku. Če stranke tega ne storijo, izredne denarne socialne pomoči ne morejo prejeti 14 mesecev tudi če se znajdejo v materialni stiski in bi pomoč potrebovali.

Upravičenec do izredne denarne socialne pomoči je dolžan prejeto pomoč porabiti za namen, za katerega mu je bila pomoč dodeljena. **Sredstva mora porabiti v roku 30 dni po prejetju pomoči oziroma do vložitve nove vloge, če je ta vložena pred potekom tega roka.** Predpisani rok teče od dneva nakazila izredne denarne socialne pomoči na osebni račun upravičenca. Upravičenec mora z dokazilom izkazati namen, višino in datum porabe pomoči, ki jo je prejel.

Dokazila o namenski porabi sredstev je upravičenec dolžan predložiti pristojnemu centru za socialno delo v roku 45 dni po prejetju izredne denarne socialne pomoči oziroma najkasneje ob vložitvi nove vloge, če jo vloži pred potekom tega roka.

Če upravičenec tega ne stori ali pa se iz dokazil ugotovi, da pomoč ni bila namensko porabljena ali ni bila porabljena v prej navedenih rokih, ni upravičen do izredne denarne socialne pomoči 14 mesecev po mesecu prejema izredne denarne socialne pomoči.

Če upravičenec prejete pomoči ne porabi v celoti za namen, za katerega mu je bila dodeljena, mora preostanek teh sredstev vrniti v proračun Republike Slovenije v 15 dneh po poteku roka, ki je določen za namensko porabo pomoči. Če tega ne stori v predpisanem roku, se šteje, da namenska poraba ni izkazana.

Primer: Oseba je upravičena do Izplačila izredne denarne socialne pomoči v višini 260,00 EUR za plačilo poračuna električne energije. Upravičenec ima sredstva na svojem osebnem računu nakazana dne 21.9.2013. To pomeni, da mora sredstva porabiti v roku 30 dni – torej do vključno 21.10.2013 za plačilo poračuna električne energije v višini 260,00 EUR. Skrajni rok za dostavo dokazila je do vključno 5.111.2013. Iz dokazila mora biti razvidno, da je bila pomoč namenjena za plačilo poračuna električne energije v višini 260,00 EUR. V primeru, da sredstva ni porabil v celoti za plačilo poračuna električne energije, je dolžan preostanek teh sredstev vrniti do vključno 5.11.2013.

V Centru za socialno delo Murska Sobota imamo zaposleno informatorko za področje uveljavljanja pravic iz javnih sredstev. Informatorko najdete v pritličju, v sobi št. 5. Odločbe o pravicah iz javnih sredstev so kompleksne in jih upravičenci težko razumejo. Sporočamo vam, da se stranke lahko oglasijo pri informatorki in zastavijo svoja vprašanja za lažje razumevanje odločb o pravicah iz javnih sredstev.

Rekrutacija 2014

9. maja 2014 bo Uprava za obrambo Maribor v sodelovanju z Občino Beltinci v Beltincih organizirala že 10. tradicionalno rekrutacijo. Vojaške obveznike letnika 1996 bomo seznanili z vpisom v vojaško evidenco in jim predstavili Slovensko vojsko.

Ob tem jubilejnem dogodku želimo izdati tudi publikacijo o dosedanjih rekrutacijah, katerih začetek sega v leto 2004. Seveda bomo v njej spregovorili tudi o naborih za služenje vojaškega roka in o napotitvah v vojne, ki so se v teh krajih izvajale v preteklosti.

Ob tem vljudno naprošamo vse občanke in občane, da nam, v kolikor razpolagajo s fotografijami in drugim gradivom, ki bi ga lahko uporabili za izdelavo publikacije, le-tega odstopijo. Po uporabi jim ga bomo vrnili.

Želimo objaviti tudi pričevanja udeležencev teh dogodkov, zato prosimo, da se nam javijo vsi, ki se tega spominjajo in so pripravljeni s svojimi izjavami obogatili vsebino publikacije.

Rekrutacija bo naslednje leto potekala že desetič

Gradivo in ostale informacije lahko posredujete na naslov:
Uprava za obrambo Maribor, pisarna Murska Sobota, Grajska ulica 1c, 9000 Murska Sobota, na e- naslov: branko.mohoric@mors.si, lahko pa nas pokličete tudi po telefonu na številko 02/523 11 00.
Kontaktna oseba je Branko Mohorič.

Ravnanje z odpadki na pokopališčih

Komuna Beltinci d.o.o. od 1. 4. 2013 izvaja vzdrževanje pokopališč v občini Beltinci, ki zajema košnjo trave, obrezovanje ograj in ostalih okrasnih rastlin, dobavo vode ter odvoz mešanih komunalnih odpadkov in odsluženih sveč.

Pri izvajanju navedenih del ugotavljamo, da nastaja največji problem pri odlaganju mešanih komunalnih odpadkov.

Tako neodgovorni posamezniki v kontejnerje odlagajo gradbene odpadke, kosovne odpadke (plastiko, aparate), tekstil, kartonsko in plastično embalažo in tudi biološke odpadke, ki niso iz pokopališča.

Zato prosimo vse obiskovalce pokopališč, da v kontejnerje odlagajo samo biološke odpadke s pokopališč, vse ostale odpadke pa odnesejo v zbirni center v Beltincih.

V ta namen smo nabavili nadzorne kamere, ki bodo snemale dogajanja okrog območja odlaganja vseh vrst odpadkov. Dejanja nepravilnega odlaganja odpadkov pa lahko prijavite tudi na tel. 02/541 35 47.

Naš namen ni, da bi pristojne inšpekcijske službe kogarkoli kaznovale, ampak da se na pokopališču in okolici vedemo primerno. Prepričani smo, da z malo dobre volje lahko odpravimo tudi to pomanjkljivost, zato Vas še enkrat prosimo, da v kontejnerje odlagamo samo odpadke, ki so nastali na pokopališču.

Iz priloženega slikovnega gradiva s pokopališč je jasno razvidno, KAKO NE SMEMO ravnati z odpadki na pokopališčih.

Komuna Beltinci d.o.o.

»Energetska sanacija objektov OŠ Beltinci, POŠ Melinci in vrtca Beltinci – enota Lipovci«

Občina Beltinci je pričela z energetsko sanacijo OŠ Beltinci, POŠ Melinci in Vrtca Beltinci – enota Lipovci.
Celotna vrednost investicije je 650.000,00 EUR, od katerih smo na MIP pridobili 420.000,00 EUR nepovratnih sredstev.
Izvajalec del je Dolinka z.o.o., ki je bila na razpisu najugodnejši ponudnik. Pogodbena vrednost del je 629.626,01 EUR. Dela bodo končana do 30.11.2013.

V okviru energetske sanacije se bodo izvajala naslednja dela:
OŠ Beltinci
- izdelava fasade
- izolacija strehe
- zamenjava stavbnega pohištva
- termostatski ventili
- izolacija stropa telovadnice

POŠ Melinci
- izdelava fasade
- izolacija strehe
- termostatski ventili

Energetska sanacija OŠ Beltinci

Vrtec Lipovci
- izdelava fasade
- izolacija strehe
- termostatski ventili
- zamenjava stavbnega pohištva

Občina Beltinci bo z energetsko sanacijo objektov dosegla višjo energetsko učinkovitost, prihranek energije in manjši izpust toplogrednih plinov v ozračje zaradi učinkovitejše uporabe energije za ogrevanje. Sanira se 7.335 m2 površin, prihranek toplotne energije je 247 Mwh/leto in 1,07 Mwh/leto električne energije.

Doba vračanja investicije je 4,7 let.

Iztok Jerebic,
Občinska uprava

Rekonstrukcija cest, mostov, izgradnja hodnikov za pešce in kolesarska steza Beltinci – Ižakovci

V občini Beltinci se izvajata projekta Rekonstrukcija lokalne ceste Beltinci – Melinci v dolžini 2.995 metrov in Rekonstrukcija ceste Ižakovci – Melinci – Gornja Bistrica v dolžini 2.063 metrov ter izgradnja hodnikov za pešce in meteorne kanalizacije v naseljih Ižakovci in Melinci v dolžini 2,33 kilometrov. Operaciji sofinancira Evropska unija, in sicer iz Evropskega sklada za regionalni razvoj. Izvajata se v okviru Operativnega programa krepitve regionalnih razvojnih potencialov za obdobje 2007-2013, razvojne prioritete Razvoj regij, prednostne usmeritve Razvoj obmejnih območij s Hrvaško ter Petega javnega razpisa za izbor operacij iz prednostne usmeritve »Razvoj obmejnih območij s Hrvaško« v okviru Operativnega programa krepitve regionalnih razvojnih potencialov za obdobje 2007-2013, razvojne prioritete »Razvoj regij«. Oba projekta bo v celoti sofinanciralo Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, občina je dolžna z lastnimi sredstvi poravnati le DDV.

Gradnja hodnikov za pešce na Melincih

Vrednost del projekta Rekonstrukcija lokalne ceste Beltinci – Melinci, ki med drugim obsega tudi rekonstrukcijo obstoječega mostu čez potok Dobel, znaša po ponudbenem predračunu 986.000 evrov z DDV, vrednost del projekta Rekonstrukcija ceste Ižakovci – Melinci – Gornja Bistrica in izgradnja hodnikov za pešce v naseljih Ižakovci in Melinci pa je po ponudbenem predračunu 780.000 evrov, skupaj z DDV.

Rekonstrukcija mostu čez potok Dobel v Beltincih

Za oba projekta je bil izvajalec uveden v delo 8. avgusta 2013, predvideni rok dokončanja del pa je 30. oktober 2013.

Med Beltinci in Ižakovci poteka tudi izgradnja kolesarske steze v dolžini 1270 metrov in rekonstrukcija mostu čez potok Dobel za obstoječo cesto in novo zgrajeno kolesarsko stezo. Vrednost investicije je okrog 230.000 evrov z davkom, dela pa bodo končana predvidoma do 15. oktobra letos.

Kanalizacija in čistilna naprava Beltinci

Največji in najpomembnejši projekt v občini je projekt izgradnje kanalizacije in čistilne naprave v sklopu skupnega projekta »Dolinska kanalizacija«. Vrednost projekta je slabih 14 milijonov evrov z DDV, delno pa se financira iz Evropskega kohezijskega sklada. V sklopu tega projekta se je izvedlo 36.000 metrov primarnih kanalizacijskih vodov, na celotnem sistemu pa se je vgradilo 21 črpališč. V naselju Melinci je zgrajena in opremljena nova čistila naprava kapacitete 15.000 PE, v Beltincih pa se je izvedla rekonstrukcija obstoječe kanalizacije mešanega sistema z zadrževalnim bazenom.

Čistilna naprava je nared

Sanacija potoka Črnca in trim steza

Končali smo z revitalizacijo potoka Črnca, ki je bil več kot 30 let degradiran zaradi čistilne naprave Beltinci.

Skupaj z Občino Odranci smo kandidirali na razpisu LAS – pri dobrih ljudeh in pridobili skupaj 20.000 EUR. Celoten projekt je vreden 44.000 EUR, od katerih je vsaka občina prispevala polovico.

S tem projektom smo očistili strugo potoka, odmašili vodne vrelce, zasadili rastline, ki so značilne za to področje in namestili informativno – učne table.

V potoku sedaj teče čista voda, v kateri so ribe, potok več ne smrdi in je postal priljubljena sprehajalno – rekreacijska pot.

Revitalizacija potoka Črnca je končana

V začetku oktobra smo začeli z izgradnjo trim steze ob potoku Doblu, ki bo dokončala lani začeto trim stezo.

V okviru tega projekta bomo zgradili cca 3 km trim steze, nabavili zunanje fitnes naprave, ki bodo ob trim stezi in v parku, zgradili bomo dvostezno balinišče in tako obogatili športno rekreacijsko ponudbo v občini.

Projekt je vreden 73.000 EUR, od katerih smo pridobili 30.750 EUR na razpisu Fundacije za šport.

Borut Balažic,
Občinska Uprava

Občani Beltincev si lahko odslej brezplačno izmerijo energetski potencial svojih objektov

Občina Beltinci je za projekt Solarenergo dobila prvo nagrado na Mednarodnem festivalu informativnih dosežkov.

Občina Beltinci je svojim občanom omogočila, da si lahko odslej brezplačno sami z uporabo e-storitev in mobilne aplikacije SolarEnergo izmerijo potencial sončne energije svojih stavb. Storitev je za vse zainteresirane dostopna na spletnem naslovu solarenergo.beltinci.si, vsi zainteresirani pa si lahko potencial sončne energije svoje stavbe izmerijo tudi v občinski stavbi na velikem zaslonu na dotik. Sredstva za izvedbo projekta je Občina Beltinci uspešno pridobila v okviru lanskoletnega razpisa Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport za sofinanciranje projektov razvoja e-storitev in mobilnih aplikacij. 85% sredstev je prispevala EU, 15% pa slovensko Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport. Občina Beltinci je za projekt Solarenergo dobila prvo nagrado na Mednarodnem festivalu informativnih dosežkov.

Projekt, ki je bil izveden skupaj s Fakulteto za elektrotehniko, računalništvo in informatiko FERI Univerze v Mariboru, je bil predstavljen na mnogih konferencah, kjer je bil deležen pozitivnih odzivov. Gre za prvi projekt take vrste v Sloveniji, ki v okolje prinaša širše pozitivne učinke, zato se bo najverjetneje začel izvajati tudi na nacionalnem nivoju. To željo je med drugim izrazilo Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport.

Dodatne informacije:
Občina Beltinci – občinska uprava

Telefon:025413535
E-pošta:obcina@beltinci.si

Obnovljen zbirni center v Beltincih

V soboto, 12.10.2013, je začel ponovno obratovati obnovljeni center za zbiranje odpadkov na prejšnji lokaciji. V centru je je urejen krožni promet, pridobljene so dodatne in lepo urejene površine za:

- plastične odpadke vseh vrst
- kosovne odpadke (pohištvo, gospodinjski aparati, itd.)
- steklo
- papir
- les
- elektronski aparati (televizija, računalniki, itd.)
- kovine
- čisti tekstil
- uporabljena olja in mast iz

gospodinjstev
- odslužene baterije in
- neuporabljena zdravila

Gradbeni in biološki odpadki ter azbestne plošče niso predmet zbiranja v zbirnem centru. Gradbene odpadke zbira podjetje Pomgrad d.d. na Bakovski ulici v Murski Soboti., biološke odpadke zbira podjetje Saubermacher-Komunala d.d. v posebnih posodah, azbestne plošče pa prevzema Zbirni center v Puconcih.
Delovni čas zbirnega centra je še po veljavnem terminu:
- v ponedeljek od 14.00 do 18.00 ure,
- v sredo od 10.00 do 14.00 ure in
- v soboto od 8.00 do 12.00 ure.

Vse občane prosimo, da upoštevajo sprejeti urnik prevzema odpadkov in da le-teh NE ODLAGAJO pred ograjo zbirnega centra. Celotno območje je namreč nadzorovano z videokamerami.

Komuna Beltinci d.o.o.

Četrta izredna seja občinskega sveta občine Beltinci

v petek, 27. septembra 2013 je bila izvedena 4. izredna seja Občinskega sveta Občine Beltinci. Dnevni red za to sejo je vseboval 3 točke dnevnega reda.

Pri AD 1 je Občinski svet Občine Beltinci sprejel dva sklepa in sicer sklep o brezplačnem prenosu nepremičnine parc. št. 87/2 k.o. Beltinci (kulturne dvorane s pripadajočim dvoriščem) iz KS Beltinci na Občino Beltinci ter sklep o prenosu Kulturne dvorane v upravljanje Zavodu za turizem in kulturo Beltinci.

Pod AD 2 je Občinski svet sprejel sklep o določitvi javne infrastrukture na področju kulture v Občini Beltinci.

Pod AD 3 pa je sprejel še sklep o potrditvi Dokumenta identifikacije investicijskega projekta za investicijo »Gnjejzdo-iluzionistični teater« z datumom izdelave september 2013.

Sklepi so podlaga za prijavo na javni razpis za sofinanciranje projektov kulturne infrastrukture, ki ga je objavilo Ministrstvo za kulturo.

Investicija »Gnjejzdo-iluzionistični teater« bo Občini Beltinci omogočila širitev in povezovanje kulturnih dejavnosti na področju občine Beltinci in širše. Predmet investicije je obnova, rekonstrukcija in modernizacija obstoječega objekta v Beltincih – Kulturni dom z namenom urediti prostor za povezovanje različnih kulturnih dejavnosti ter ustvariti pogoje za nova delovna mesta na področju kulturne ustvarjalnosti in storitvenega sektorja. Sredstva so nepovratna, delež sofinanciranja je 90 % upravičenih stroškov, 85 % sredstev EU in 15 % državni proračun.

Tajništvo Občinske uprave,
Lilijana Žižek

Kulturni dogodki in prireditve v občini Beltinci

V Zavodu za turizem in kulturo Beltinci smo pripravili program kulturnih dogodkov in prireditev, ki jih bomo različni organizatorji izvajali v Občini Beltinci do konca letošnjega leta.

Z dogodki vam želimo ponuditi čim več kulturnih užitkov, obilo smeha, druženja in zabave.

Prisrčno vabljeni!

DOGODEK	LOKACIJA	DATUM IN ČAS
ODPRTJE RAZSTAVE LIKOVNIH DEL UDELEŽENCEV 21. MEDNARODNE LIKOVNE KOLONIJE »IZAK« LIPOVCI Razstava je na ogled do 30.11.2013. Društvo Aquila Lipovci	Beltinci, grad	25.10.2013 Ob 19.00
PREMIERA GLEDALIŠKE PREDSTAVE ZACUMPRANA ANČKA KUD Beltinci (Gledališka sekcija Slikepaprijlike)	Kulturni dom Beltinci	30.10.2013 Ob 19.00
ODPRTJE 6. LOVA S SOKOLI V POMURJU predstavitev ptic ujed Vlado Poredoš s skupino Gallenberg Vaganti ZTK Beltinci	Beltinci, park pred gradom	09.11.2013 Ob 9.30
MARTINOVANJE NA OTOKU LJUBEZNI TD Büjraš Ižakovci	Ižakovci, Otok ljubezni	09.11.2013 Ob 14.00
MARTINOVANJE V CIGLARSKEM NASELJU TD Brod Melinci	Melinci, Ciglarsko naselje	09.11.2013 Ob 15.00
MARTINOVANJE V BELTINCIH Vinogradniško društvo Beltinci	Beltinci,dvorišče okrepčevalnice Zvezda	11.11.2013 Ob 10.00
31. MARTINOV TEK, POHOD IN KOLESARJENJE Start: Bratonci: pohodniki ob 08.00 tekači ob 09.30 kolesarji ob 10.30 Cilj: Kapela (dolžina proge: 21 km) TD Bratonci	Bratonci, gasilski dom	16.11.2013 Ob 08.00
DRUŠTVENA RAZSTAVA MALIH ŽIVALI Razstava je na ogled v soboto od 08.00 do 18.00, v nedeljo od 08.00 do 17.00. Društvo gojiteljev malih živali Beltinci	Beltinci, grad	16.-17.11. 2013 Ob 08.00
KINO BELTINCI FILM: RAZREDNI SOVRAŽNIK (2013) / Fivia Vstopnina: 3,00 EUR, ZTK Beltinci	Kulturni dom Beltinci	21.11.2013 Ob 20.00
DAN RUDOLFA MAISTRA Društvo prijateljev mladine Dokležovje	Dokležovje, vaški dom	23.11.2013 Ob 18.00
KONCERT Počastitev obletnice rojstva Jožeta Grleca (1913 – 2000) V organizaciji Prekmurskih rogistov.	Kulturni dom Beltinci	30.11.2013 Ob 19.00
22. DRŽAVNO PRVENSTVO IN RAZSTAVA PTIC SLOVENIJE Razstava je na ogled v soboto od 09.00 do 18.00, V nedeljo od 08.00 do 15.00. DVVP Slavček Beltinci	Osnovna šola Beltinci, športna dvorana	30.11.-01.12.2013 Ob 09.00

DOGODEK	LOKACIJA	DATUM IN ČAS
ODPRTJE LIKOVNE RAZSTAVE Darje Bernik »KROGOTOK ŽIVLJENJA« Razstava je na ogled do 31.01.2014, ZTK Beltinci	Grad Beltinci, poročna dvorana	06.12.2013 Ob 19.00
TAMBURAŠKI KONCERT KUD Beltinci (Tamburaška skupina)	Kulturni dom Beltinci	07.12.2013 Ob 18.00
MIKLAVŽEVANJE NA OTOKU LJUBEZNI prijave otrok: 10,00 EUR TD Büjraš Ižakovci	Ižakovci, Otok ljubezni	08.12.2013 Ob 13.00
KINO BELTINCI FILM: LOV (2012) / Cinemania group Vstopnina: 3,00 EUR, ZTK Beltinci	Kulturni dom Beltinci	12.12.2013 Ob 20.00
PREDBOŽIČNI KONCERT MPZ KUD BRATONCI Z GOSTI KUD Štefan Kuhar Bratonci	Bratonci, kapela	14.12.2013 Ob 18.00
DAN SAMOSTOJNOSTI IN ENOTNOSTI proslava Društvo prijateljev mladine Dokležovje	Dokležovje, vaški dom	21.12.2013 Ob 18.00
OSREDNJA OBČINSKA PROSLAVA OB DNEVU SAMOSTOJNOSTI IN ENOTNOSTI Občina Beltinci	Kulturni dom Beltinci	22.12.2013 Ob 17.00
POHOD Z BAKLAMI K POLNOČNICI cerkev sv. Ladislava v Beltincih TD Bratonci	Bratonci, kapela	24.12.2013 Ob 23.15
BOŽIČNI KONCERT KS Gančani	Gančani, kapela	24.12.2013
BLAGOSLOVITEV JASLIC KD Lipa	Lipa, Cimprana hiša	24.12.2013 Ob 18.00
BOŽIČNO NOVOLETNI OTROŠKI KONCERT TD Bratonci	Bratonci, kapela	25.12.2013 Ob 18.00
BOŽIČNI VEČER IN OBDARITEV NOVOROJENCEV V VASI KS Lipovci	Lipovci, kapela	25.12.2013 Ob 18.00
BOŽIČNO NOVOLETNI KONCERT Kulturno društvo Lipa	Lipa, vaški dom	28.12.2013 Ob 18.00
SILVESTROVANJE NA GRAJSKEM DVORIŠČU V BELTINCIH -pod šotorom z glasbeno skupino ŠTRK ZTK Beltinci	Grajsko dvorišče v Beltincih	31.12.2013 Ob 22.00

Informacije in prodaja vstopnic:
Zavod za turizem in kulturo Beltinci, Mladinska 2, 9231 Beltinci, telefon 02 541 35 80,
GSM: 040 835 017, **blagajna 02 541 35 82**, e-pošta: beltinci.info@siol.net, www.beltinci.net:

- vsak delavnik od 08. do 15. ure
- ura pred predstavo

ZTK Beltinci si pridržuje pravico do sprememb v programu.

13. festival za tretje življenjsko obdobje

Cankarjev dom, Ljubljana
1. do 3. oktober 2013

Nastop Ljudskih pevk KUD-a Lipovci v Linhartovi dvorani Cankarjevega doma...

Festival za tretje življenjsko obdobje (F3ŽO) je edinstvena prireditev za starejše v Sloveniji in največja tovrstna prireditev v Evropi. Festival vsako leto odpre vrata medgeneracijskemu sožitju, ustvarjalnosti in izmenjavi idej. Časovno in vsebinsko se navezuje na 1. oktober, ki je mednarodni dan starejših, ter na 3. oktober, ki je mednarodni dan otroka.
Festival ustvarja prostor za sodelovanje med generacijami, civilno družbo, prostovoljnimi organizacijami, gospodarskimi, akademskimi in političnimi sferami ter s tem prispeva k trajnostnim medgeneracijskim rešitvam.
Letos smo se v občini Beltinci ponovno odzvali povabilu Eme Tibaut – ZDUS in se udeležili festivala v Cankarjevem domu. V skupni organizaciji Zavoda za turizem in kulturo Beltinci in Društva upokojencev Beltinci smo predstavljali turistično in kulturno ponudbo naše občine. Na stojnici smo obiskovalce informirali s pomočjo promocijskega materiala, celovito ponudbo pa sta dodatno popestrila Nada Žižek s prikazom pletenja izdelkov iz slame in Franc Jerebic kot p*rekmurski pozvačin*. Ves čas smo na stojnici ponujali tudi kulinarične dobrote, ki so jih pripravile lipovske žene. V kulturnem programu festivala sta na dan odprtja nastopali dve skupini iz občine Beltinci in sicer Veteranska folklorna skupina KUD Beltinci in Ljudske pevke KUD Lipovci. Lipovske ljudske pevke so že ob 12.30 uri odprle razstavo Likovne kolonije ZDUS 2013, ki je potekala v Izoli, v Cankarjevem domu pa so bila na ogled postavljena dela na temo Krajina in ekspresivnost. V času od 16.00 do 18.00 je v Linhartovi dvorani potekal 5. Večer pesmi in plesa. Na odru se je zvrstilo skupaj 10 skupin iz Slovenije in Makedonije. Večer pesmi in plesa je pričel p*rekmurski pozvačin*, ki je svoj nastop zaključil s simboličnim povabilom na sam dogodek, v programu pa so nato nastopale Ljudske pevke KUD-a Lipovci in Veteranska folklorna skupina KUD-a Beltinci. Nastopi obeh skupin in p*rekmurskega pozvačina* so na odru Cankarjevega doma poželi bučen aplavz.

...in nastop Veteranske folklorne skupine KUD-a Beltinci

Elica Horvat
ZTK Beltinci

TILIA print
041 515 976
Štefana Kovača 3, Beltinci
www.tilia-print.com
- tisk in vezenje na tekstil
- plakati, transparenti, table
- kartonska embalaža
- tiskovine
- štampiljke
- vezava diplomskih nalog

Dan Evropskega sodelovanja 2013 ogled projektov

DAN EVROPSKEGA SODELOVANJA
Skupne meje nas zbližujejo

Udeleženci ogledov pred mlinom na Otoku ljubezni

Pod pokroviteljstvom Evropske komisije in programa INTERACT so 19. 9. 2013 po Evropi potekale prireditve ob dnevu evropskega sodelovanja. V okviru dogodkov pod sloganom *Skupne meje nas zbližujejo* so se predstavljali programi čezmejnega sodelovanja z Avstrijo, Madžarsko in Hrvaško v programskem obdobju 2007-2013. Potekali so ogledi dobrih praks – projektov, ki so se izvajali po posameznih programskih območjih.

Ogled čezmejnega programskega območja Slovenija – Hrvaška je vključeval rezultate projekta Ekomuzej Mura, ki sta ga v občini Beltinci izvajala Zavod za turizem in kulturo Beltinci kot vodilni partner in Občina Beltinci kot partner v obdobju 2009-2012. Tako so si udeleženci v občini Beltinci ogledali najprej izletniško točko Otok ljubezni. V okviru projekta Ekomuzej Mura je bilo na Otoku ljubezni postavljeno novo pokrito kurišče za prikaz »bujraške malice« in lesena otroška igrala. Prav tako je bilo med projektnimi aktivnostmi obnovljeno mlinsko kolo. Naslednji ogled je vključeval naselje Lipa, kjer je bila v okviru projekta zgrajena nova cimprana hiša s celovito notranjo in zunanjo opremo. V Ižakovcih je udeležence ogledov pozdravil tudi župan Občine Beltinci dr. Matej Gomboši, v Lipi pa predsednik Krajevne skupnosti Lipa Jožef Ferčak. Nad ponudbo Ekomuzeja Mura v občini Beltinci so bili udeleženci, med njimi tudi generalni direktor Direktorata za regionalni razvoj in evropsko teritorialno sodelovanje na MGRT Marko Drofenik, izredno navdušeni. Sledil je še ogled ponudbe v občini Sv. Martin na Muri, ki je vključeval mlin na Muri, brod in ureditev najsevernejše točke Hrvaške.

Elica Horvat
ZTK Beltinci

CVETLIČARSTVO IN POGREBNIŠTVO
Marija Ferenčak s.p.
Trnje 58, 9232 Črenšovci

Telefon: 02 570 15 60 | 031 615 535 | 031 653 699

V trenutkih, ko postanemo nemočni
nad usodo - ob izgubi najbližjih,
Vam pomagamo in s sočutjem
uredimo vse potrebno
za dostojanstveno slovo.

Pri nas si lahko ogledate in izberete vso potrebno pogrebno opremo.

Dosegljivi smo 24 ur na dan, vse dni v tednu na zgornjih telefonskih številkah.

Nudimo Vam široko paleto okrasnih lončnic, rezanega cvetja in ostalega darilnega programa.

Z dekoracijo poskrbimo, da bo Vaša poroka nepozaben dogodek.

Pri nas dobite vse sezonske rastline za Vaš balkon, gredice in grobove, ki jih na Vašo željo tudi posadimo in dostavimo.

Ukvarjamo se z urejanjem in vzdrževanjem javnih površin in okolice.

Na OŠ Beltinci smo gostili pisateljico in prevajalko Jano Kolarič

Pisateljica je drugošolcem brala iz svojih del in jih pogostila z bonboni

Od 26. do 28. septembra 2013 je v Murski Soboti in v Veliki Polani potekalo 18. srečanje slovenskih mladinskih pisateljev Oko besede. To je tradicionalni vseslovenski in ob udeležbi gostov iz drugih držav tudi mednarodni literarni festival, na katerem so se zbrali literarni ustvarjalci, ki pišejo za otroke in mlade, literarni strokovnjaki, ki preučujejo mladinsko književnost, knjižničarji in književni pedagogi, ki so povezani z mladinsko književnostjo. Na srečanju vsako leto podelijo **Večernico**, nagrado za najboljše izvirno leposlovno mladinsko delo, ki jo podeljuje Časopisno-založniško podjetje Večer. Letos jo je prejel pisatelj Peter Svetina za knjigo Ropotarna.

Petek, 27. 9. 2013, je bil rezerviran za obiske literarnih ustvarjalcev na pomurskih osnovnih in srednjih šolah. Zelo veseli smo, da smo na OŠ Beltinci gostili pisateljico Jano Kolarič, ki je drugošolcem brala knjigo *Moja sestra Zala*, ki jo je prevedla iz angleščine, uganke iz svoje knjige *Ugibanke male, oblečene v šale,* in pesmi, ki še čakajo na objavo v knjigi. Ob koncu nas je presenetila s sladkimi bonboni, ki so bili odličen zaključek knjižno obarvane učne ure.

Cvetka Rengeo

Drugošolci na OŠ Beltinci obeležili teden otroka

tudi letos smo učitelji skupaj z našimi učenci obeležili teden otroka z zanimivimi dejavnostmi. V času od 7. do 13. oktobra 2013 smo organizirali in izvedli številne dejavnosti, s katerimi smo popestrili učne ure v skladu z izbrano temo projekta, ki je letos nosila naslov Kako je biti otrok v današnjem času.

Tako smo si v sklopu naravoslovnega dne ogledali humorno in poučno gledališko predstavo Zobni zajček v izvedbi družinskega gledališča Kolenc, v nadaljevanju pa uživali ob ustvarjanju lastnih podstavkov za zobne ščetke in v razrednem tekmovanju na kvizu o Zdravem načinu življenja.

V sklopu tehniškega dne pa smo se odpravili na pikasto potovanje med ustvarjanjem, pesmijo, prebiranjem zgodb in igro. Pika Nogavička je tako učence navdušila s svojo poštenostjo in odrezavostjo, zavzemanjem za pravičnost in šibkost. Ob njenih lažeh se nista hihitala le Anica in Tomaž, ampak kar celoten razred. Naučili smo se, da je prijateljstvo, ki povezuje mlade junake, toplo in zaščitniško, močno in čudovito.

Obiskala nas je tudi Pika Nogavička

Matej Žalig

PASCH – Schulen: Partner derZukunft /Šole: Partnerji prihodnosti

Naša šola je že šesto leto vključena v projekt PASCH, ki ga podpira in financira Goethe Institut in Nemško zunanje ministrstvo. V Sloveniji smo edina šola, ki je vključena v ta projekt, na kar smo še posebej ponosni. Ponujajo se nam številne možnosti za učenje nemščine, ki jih z velikim veseljem izkoriščamo tako učenci kakor tudi učitelji. Za nami je spet pestro, zanimivo in seveda tudi delovno leto.

POLETNA ŠOLA 2012 V NEMČIJI

2 učenki naše šole (Ana Marija Kurbos in Ksenija Škafar) sta se julija 2012 udeležili 3-tedenske poletne šole v Andreasbergu/Sonnenbergu v Nemčiji.

PRAVLJIČNI SVETOVI

Od meseca septembra pa vse do konec decembra 2012 je bila v galeriji naše šole na ogled razstava "Pravljični svetovi", ki nam jo je v okviru *Evroske prestolnice kulture EPK Maribor 2012* **poklonil Goethe Institut Ljubljana**.

IZLET V MÜNCHEN

27. in 28. oktobra 2012 smo se s 30 učenci odpravili na dvodnevni izlet v München. Prvi dan smo si ogledali Olympiapark in se povzpeli na olimpijski stolp, BMW-Welt, Allianz Areno in Marienplatz. Prespali smo v Priemu ob Chimskem jezeru ter naslednji dan z ladjico obiskali Herreninsel ter se na poti domov ustavili še v Salzburgu.

Z izleta v München

DRUŽINA BARBAPAPA

V mesecu novembru 2012 **smo z učenci 5. razredov spet izvedli kreativno delavnico. Iz papirja smo izdelali vse člane priljubljene risane družine Barbapapa in si ob tem ogledali tudi nekaj njihovih risank.**

BOŽIČNA DELAVNICA

Decembra 2012 smo se z nadarjenimi učenci šestih razredov srečali na božični delavnici v nemščini. Najprej smo si ogledali, kako družina Barbapapa praznuje božič, nadaljevali z izdelovanjem okraskov iz slanega testa, poslušali nemške božične pesmi, reševali zabavne naloge in naše druženje končali ob maminih piškotkih in toplem čaju. Nastala je tudi zabavna božična videovoščilnica.

BERLIN – UČITELJSKA AKADEMIJA

Januarja 2013 sta se učiteljica nemščine Polonca Kolbl in učiteljica razrednega pouka Katja Smodič udeležili učiteljske akademije oziroma izobraževanja v Berlinu. Cilj akademije je bil, da se učitelji naučijo, kako načrtovati in izvesti učni sklop po metodi CLIL. Učiteljici sta na koncu izobraževanja izdelali načrt, ga predstavili vodilnim akademije v Berlinu in ga v tekočem šolskem letu tudi izvedli. Izobraževanje je zajemalo tako teoretično kot tudi praktično učenje, saj sta bili učiteljici deležni hospitacij v nemški šoli, kjer delajo že po CLIL metodi vrsto let in se je izkazala kot zelo uspešna.

1, 2 oder 3

V januarju 2013 smo se s tremi učenci 5. Razreda, Ivo Filip, Jakobom Srako in Luko Harijem, udeležili snemanja otroškega kviza v Münchnu. Oddaja je bila na sporedu 23. februarja 2013 na ZDF, ORF in KiKA.

SREČANJE RAVNATELJEV PARTNERSKIH ŠOL V MÜNCHNU

Februarja 2013 sva se z ravnateljico Matejko Horvat udeležili srečanja ravnateljev partnerskih šol v Münchnu. Evalvirali smo pet let našega projekta in delali načrte za prihodnost. Pokazali so nam mesto in njegove kulturne znamenitosti in predstavili nemški šolski sistem. Obiskali smo tudi nekaj šol v mestu, kjer smo se pobliže seznanili z njihovim načinom učenja, centralo Goethe inštitut v Münchnu...

VELIKONOČNA DELAVNICA

Marca 2013 smo se z učenci 4. razredov srečali na velikonočni delavnici v nemškem jeziku. Po tem, ko smo iskali skrita jajčka, smo prebrali zgodbico o malem zajčku in miški. Potem smo peli pesmico o desetih malih zajčkih in napisali velikonočno voščilnico. Na koncu si je vsak izdelal še ovčko iz papirja.

IZBOR ZA POLETNO ŠOLO V NEMČIJI

Marca 2013 nas je obiskal naš PASCH-koordinator z Goethe Instituta Budimpešta in zvedel izbor učencev za 3-tedensko poletno šolo v Nemčiji. Prijavilo se je šest učencev in sicer Sara Zver, Tabea Horvat, Katja Tratnjek, Nuša Baler, Blaž Kous in Blaž Mujdrica. Izbrana sta bila Tabea in Blaž Mujdrica, ki sta v mesecu avgustu v Sonnenbergu v Nemčiji preživela tri tedne.

FILMSKI POPOLDAN

V zimskih mesecih **smo organizirali tri filmske popoldneve za učence 8. razredov. Ogledali smo si nadaljevanko** *TürkischfürAnfänger* **in jo interpretirali.**

ŠOLSKI SPLETNI ČASOPIS PASCH – MOE - KLICK

Skozi celo šolski leto smo se trudili napisati nekaj člankov za spletni časopis projekta, ki so bili tudi objavljeni (http://blog.pasch-net.de/klick/).

ŠOLSKA SPLETNA STRAN

Na šolski spletni strani smo pod rubriko PROJEKTI – SCHULEN: PARTNER DER ZUKUNFT na blogu (http://671.gvs.arnes.si/pasch/) ves čas skrbeli za pregled in aktualizacijo aktivnosti v projektu.

IZPITI GOETHE INSTITUTA FIT1 in FIT2

12. aprila 2013 je na šoli potekal redni pisni del izpitov Goethe Instituta FIT1 in FIT2. K izpitu FIT1 je pristopilo 34 učenk in učencev 6., 7. in 8. razredov ter 17 učenk in učencev 8. in 9. razredov k izpitu FIT2. 19. aprila 2012 so učenci pristopili še k ustnemu delu. Na šolo sta prišli izpraševalki Goethe Instituta, Vera Forsthuber in Nada Gruden. Vsi učenci so izpite zelo uspešno opravili in si tako pridobili certifikat o aktivnem znanju nemščine.

ZELENJAVNI VRT V NAŠI UČILNICI

Aprila 2013 je bil pouk nemščine v 4. razredu nekoliko drugačen. Sejali smo redkvico, solato, rukolo, repo, bučke, kumarice, cvetačo, jajčevec... Potrebovali smo lončke, zemljo, semena in zalivalko.

OBISK NEMŠKEGA VELEPOSLANIKA:PODELITEV FIT-CERTIFIKATOV IN OTVORITEV NEMŠKEGA BRALNEGA KOTIČKA

11. junij 2013 je bil za naše učence in našo šolo prav poseben dan. Obiskal nas je namreč nemški veleposlanik v Sloveniji, njegova ekscelenca gospod Werner Burkhart.**Veseli pa smo bili tudi obiska gospe Katje Bradač iz Goethe Instituta v Ljubljani, gospe Suzane Ramšak iz Zavoda za šolstvo in gospoda Mateja Gombošija, župana občine Beltinci. Naprej je veleposlanik odprl nemški knjižni kotiček v šolski knjižnici, potem pa podelil še certifikate FIT-izpitov.**

Novo šolsko leto je v polnem teku, tudi naše aktivnosti v projektu. Čaka nas veliko dela, številne nove priložnosti in izzivi. Še prav posebej smo ponosni na prisotnost mlade študentke Marie Radebold iz Nemčije, ki bo na naši šoli vse do meseca februarja 2014 skrbela za še večje zanimanje za nemški jezik ter pomagala učiteljicam nemščine pri pouku.

Lidija PelclMes, prof.
Koordinatorka PASCH-Projekta
na OŠ Beltinci

»Kulturweit« - prostovoljka Maria

Vsako leto ponudi nemški projekt „Kulturweit“ 400 mest za delo prostovoljca na področju kulture in izobraževanja. V veliko čast si štejemo in veseli smo izjemne priložnosti, da smo na našo šolo spet dobili mladega nemško govorečega človeka, ki učitelje, predvsem pa učence spremlja pri pouku nemščine. Tokrat je to mlada študentka nemščine in latinščine **Maria Radebold** iz bližine nemškega mesta Hamburg, ki bo na naši šoli od meseca septembra 2013 pa vse do februarja 2014.

Lidija Pelcl Mes, prof.
Koordinatorka PASCH projekta
na OŠ Beltinci

Prostovoljka Marija z učenci pri uri nemščine

Utrinki iz POŠ Dokležovje

V Murski Soboti so na Srečanju slovenskih mladinskih pisateljev »OKO BESEDE« zbrali pisatelji, ki pišejo za mlade. Ob tej priložnosti ustvarjalci radi pridejo med nas, bralce. Tako se nam je v petek, 27.9.2013 na podružnični šoli v Dokležovju pridružila mladinska pisateljica Metka Cotič. Po kratki predstavitvi in kulturnem programu otrok, nam je pisateljica predstavila nekaj svojih pesmi in otroško knjigo z naslovom Bacek in Zver. Otroci so se zelo vživeli v doživeto pripovedovanje in interpretacijo dela, ki nam ga je pisateljica predstavila. Ker je obisk pisateljice za nas edinstven dogodek, smo radost in veselje delili še z otroci iz vrtca Dokležovje, enota Sonček.

Pisateljica Metka Cotič pripoveduje čudovite zgodbe

V petek, 11.10.2013, so bili naši prvošolčki iz podružnične OŠ Dokležovje sprejeti v šolsko skupnost. Na svečani prireditvi, ki je potekala na OŠ Bakovci, so s ponosom in žarom v očeh prejeli svečane listine. Ob kulturnem programu, ki so jim ga pripravili učenci višjih razredov, so spoznavali kakšne naloge, dolžnosti in pravice imajo kot enakopravni člani šolske skupnosti. Tako so postali člani naše velike šolske družine, kjer smo vsi prijatelji, si vedno stojimo ob strani ter si med seboj nesebično pomagamo. PRVOŠOLČKI DOBRODOŠLI!

Bojan Vereš

Izlet v Negovo

Dve skupini otrok iz Vrtca Beltinci sta se prejšnji teden odpravili na izlet v Negovo.

Mogoče se sprašujete, zakaj prav v Negovo? Takoj vam odgovorim. Zato, ker vrtec v Negovi obiskujeta dva naša prijatelja, Gašper in Lucija, ki sta prej obiskovala vrtec v Beltincih. S starši so se preselili in ob odhodu se je porodila ideja in želja, da ju spomladi obiščemo. Njuna mamica nas je povezala z vzgojiteljicami iz Vrtca Negova in skupaj smo pripravili vse potrebno za naš obisk.

Otroci so težko pričakovali odhod avtobusa, ki nas je odpeljal k našima Gašperju in Luciji ter njunim novim prijateljem v Vrtcu Negova. Tam smo bili zelo lepo sprejeti. Našega obiska pa se je najbolj razveselil Gašper, ki je stare in nove prijatelje spoznaval med seboj. Otroci so se družili, vzgojiteljice pa smo izmenjale nekaj strokovnih izkušenj o našem delu z otroki.

Z gostitelji smo si ogledali prenovljen negovski grad in vzorno urejen zeliščni vrt. Na igrišču vrtca smo ob igri spoznali še skupino najmlajših otrok iz tamkajšnjega vrtca, med katerimi je tudi Gašperjeva sestrica Lucija.

Na obisku pri Gašperju in Luciji v vrtcu Negova

Prijatelji iz Vrtca Negova so nam ob slovesu podarili spominček, ki so ga za nas izdelali sami.

Čudovito preživet dan nam bo ostal v trajnem spominu, zato se zahvaljujemo vsem prijateljem in kolektivu Vrtca Negova za prisrčen sprejem, predstavitev kraja in druženje.

Zdenka Mujić,
Vrtec Beltinci

O ženski, ki je vedno aktivna

Kdo ne pozna Marije Zver, upokojene učiteljice iz Dokležovja? Je predsednica ZPM, članica raznih društev, organizatorka proslav, raznih razstav in še in še. Prosila sem jo za kratek pogovor.

-Kje ste se rodili in kakšno je bilo Vaše otroštvo?
Rodila sem se v Dokležovju. Otroštvo je bilo delovno, veselo. Odraščala sem v številni družini. Šolo pa sem obiskovala v Veržeju in Križevcih.

-Zakaj ste se odločili za poklic učiteljice?
V šolo sem hodila zelo rada, brala knjige, recitirala pesmice, rada sem tudi risala. Za vzor so mi bile vedno moje učiteljice, ki so bile stroge, vendar pa tudi zelo nežne. Že nekako v prvem razredu sem se odločila, da bom učiteljica.

-Kje ste najprej učili?
Začela sem v Dokležovju in tu tudi ostala.

-Bili ste vodja enote v Dokležovju in prav takrat je šola dobila največ pohval in priznanj. Kako vam je to uspelo?
Takrat so se vaške šole zelo razlikovale od mestnih. Imeli pa smo razne revije (Ciciban, Pionirski list ...), ki so ponujale razna tekmovanja. Tako sem z velikim trudom, tudi z našimi učenci, dosegala uspehe in dokazala, kaj zmoremo.

-Kako ste navezovali stike s pisatelji in drugimi pomembnimi ljudmi? (Ferdo Godina,Janez Bitenc ...)?
No, prav s pomočjo teh tekmovanj in drugih dejavnosti sem spoznavala pomembne ljudi, pisatelje, slikarje idr. In tako se je krog poznanstev večal. Večkrat sem naše učence odpeljala v Ljubljano, kjer so lahko videli, česa na vasi ni bilo.

-Še zdaj sodelujete s pisateljico Karolino Kolmanič in seveda z drugimi. Ali ima to kak poseben namen?
Res je, da še zdaj sodelujem z nekaterimi pisatelji, ne le s Karolino Kolmanič. To pa zato, ker ljudem približam knjigo oziroma ljudi, ki jih pišejo. Tudi pisateljem je to potrditev za njihovo delo in nov izziv.
-Ste že lep čas upokojeni, a ste še zmeraj aktivni na vseh področjih. Kaj Vas navdihuje?
Navdihuje me vse, kar je lepo. Veseli, nasmejani obrazi ljudi, še posebej otrok.

-Kaj Vas najbolj osrečuje?
Osreči me to, kar daš, saj veš, da se ti to trikratno povrne. Osrečuje in navdihuje pa me moja družina, še posebej vnuki.

-Ali bi v svojem življenju kaj spremenili?
Ja, nekatere slabe stvari, ki bi se jih zdaj morda lotila drugače. Življenje je pač takšno, da se v določenih trenutkih ne moreš vedno odločiti, kar bi bilo najbolj dobro. Glede poklica učiteljice pa nikakor ne. Še bi se odločila tako.

Za Vaše iskrene odgovore se Vam najlepše zahvaljujem.

Pia Hanc, 8.a
OŠ Bakovci

Zajček Rik med nami

Neko jutro je v vrtec Lipovci prišel zajček Rik. Bil je žalosten. Povedal nam je, da je izgubil svoj dom. Prosil nas je, če mu pomagamo poiskati nov dom.
Z njim smo šli na bližnje polje, kjer je še včeraj domoval. Skupaj smo šli po naravni poti, izvajali naravne oblike gibanja, cel čas pa iskali dom zajčku. Tekali smo po obrani njivi, se skrivali med koruzo, se razgibavali.
Srečni smo zajčku Riku našli nov dom, kjer bo živel. Po njivski poti smo nabrali še koruzne storže in z njimi dopolnili čutno pot na igrišču vrtca.
V zahvalo nam je Rik obljubil, da nas bo še obiskal.

Vzgojni tim enote »Slamica« Lipovci

Z zajčkom Rikom smo se razgibavali na bližnji njivi

Rajam, plešem, se vrtim, s prijatelji se veselim

Rajam plešem se vrtim - Veselje otrok ob igri

Hopla, hopla, sem in tja,
skoči moja žogica.
Ampak jaz jo ulovim,
z glavo potiskam
in pazim,
da je ne izgubim.
Hej, rdeča žoga, glej,
kako velik sem, povej!
Hitro hitro zdaj jo ulovite,
da padla ne bo po tleh,
saj tedaj bo smeh.
Pod padalo smo se skrili,
se dežju izognili.
Sonce spet je posijalo,
pričeske smo si uredili
za zabavo.
Ob koncu pa še slastne kokice naredimo
in zabavo priredimo.

Baloni vseh mogočih barv!
V roki jih držimo...
...s helikopterjem poletimo.
Zdaj v desno, zdaj v levo
in visoko v zrak!
Čigav pa je tale spak?
Smo balone med noge dali,
v divjo tekmo se podali.
Vsi smo tekmovalci...
... vsi smo zmagovalci!
Rumeni in zeleni,
oranžni, pa še modri
zdaj hitijo,
skupaj s prijatelji
se najraje veselijo.

Suzana Kuzma, Metka Sraka
in otroci enote »Mlinček« Ižakovci

»Mi smo fit«

»Gibanje otroci potrebujejo tako,
kot zrak, ki ga dihajo.«

(Jan A. Komenski)

V Vrtcu Beltinci dajemo velik poudarek gibanju, saj se zavedamo, kako pomembno je za otrokov celostni razvoj. Povezujemo ga z vsemi drugimi področji. Odločili smo se, da sodelujemo tudi v mednarodnem projektu Healthy-kampanja »Dnevnik potovanj« v okviru centra za zdravje in razvoj Murska Sobota. S tem želimo starše in otroke vzpodbuditi k uporabi okolju prijaznih prevoznih sredstev.

Mesec september je mesec športa, zato smo dali še večji poudarek gibanju.
Izvedli smo različne dejavnosti:

- fit aktivne sprehode
  (Lipovci, »Jaušje«)
- orientacijske pohode
- kolesarjenje, rolanje, kotalkanje
- dan brez avtomobila
- zabavo s padalom
- plesne igre

Romana F. Erdelji
Vesna Horvat

Kolesarjenje je okolju prijazen način gibanja

Praznovali smo

V okviru praznovanja pete obletnice delovanja Glasbene šole Beltinci so se v začetku septembra zvrstili kar štirje lepi dogodki. Poleg osrednje prireditve, na kateri sta se predstavila simfonični in harmonikarski orkester, pevski zbor in violinistka Brina, smo lahko prisluhnili izvrstnemu koncertu učiteljev in koncertu obetavnih učencev. Praznovanje smo začeli z zahvalno mašo v nedeljo, 1. septembra, ki jo je daroval kardinal Franc Rode. Veseli smo bili slehernega iskrenega voščila ob obletnici in tudi pohval za dobro delo. Oboje si štejemo predvsem kot potrditev, da smo na pravi poti, pomeni pa nam tudi spodbudo za nadaljnje delo. Kot največje darilo ob

Učitelji po uspešno izvedenem koncertu

obletnici pa si štejemo rekorden vpis v šolskem letu 2013/14, saj se je vpisalo kar 213 učencev.
O dogodkih ob praznovanju obletnice pričajo fotografije, Vas, dragi občani, pa vljudno vabimo, da se še naprej udeležujete naših koncertov.

Matej Zavec
ravnatelj GŠ Beltinci

10 let društva KK Tim Mlin Beltinci

Ob jubileju bi želel zapisati nekaj pomembnejših dogodkov iz delovanja KK TIM MLIN Beltinci, ki so v minulih desetih letih dali pečat društvenemu dogajanju v naši občini.

KK TIM MLIN Beltinci si je kot ekipa rekreativnih kolesarjev zadala svoje poslanstvo, to je povezovanje športa s turizmom. Leta 2003 je zaživela spletna stran www.timmlin.si, kjer smo obiskovalcem ponudili nekaj izbranih destinacij ter kolesarskih prog. Sledil je projekt "Po poteh starih mlinov", slikovno in kronološko zbrano gradivo več kot 30 mlinov v naši okolici, narejen je bil tudi kratek film, ki je bil prvič predstavljen na Büjraških dnevih.

Društvo je s tematskimi in potopisnimi večeri doprineslo k prepotrebnemu oživljanju beltinskega gradu in v tem obdobju priredilo 35 tovrstnih večerov, na katerim smo skupno gostili čez 50 predavateljev. Posebej ponosni smo na gostovanje dveh ultrakolesarjev, Marka Baloha in žal že pokojnega prijatelja našega kluba, Jureta Robiča. V grajski dvorani smo z veseljem gostili tudi naše člane, ki so se podali širom sveta in nam na ta način približali svoje potovanje. Nove destinacije nas čakajo že to jesen.

Letos je društvo izpeljalo 9. Beltinski kronometer in 4. Minikronometer. Izpostavil bi odlično sodelovanje z

Člani KK TIM MLIN s prijatelji na izletu v madžarski Heviz

Vrtcem Beltinci, SPV Občine Beltinci, seveda pa tudi samo Občino Beltinci, KS Beltinci in ZTK Beltinci. Omenjenih športnih dogodkov ne bi bilo brez marljivih članov društva, gasilcev, javnih delavcev ter prijateljskih društev KK Tropovci, »Dimek« Beltinci, KMN Beltinci, KUD Beltinci in posameznikov, ki so vedno pripravljeni pomagati. Kot največji dosežek si štejemo v letu 2010 izpeljano organizacijo državnega prvenstva in pokala Slovenije v vožnji na čas za rekreativce. Društvo je prejelo tudi priznanje s strani Športne zveze Beltinci in sicer za posebne dosežke oziroma izjemno aktivno delo v letu 2010.
Od prireditev bi omenil še novoletni pohod, ki bo januarja v organizaciji društva že sedmi po vrsti, in lendavski bogračfest, ki se ga vsakič aktivno udeležimo in z našo kuharsko ekipo promoviramo društvo.

Enkrat smo zapisali, da morajo spomini odležati, da dobijo na veljavi. Deset let je že tako obdobje, da se lahko ozreš nazaj, ob tem pa veš, kako naprej. Za konec bi zapisal verz pesnika Toneta Pavčka: "Ko hodiš, pojdi zmeraj do konca. Spomladi do rožne cvetice, poleti do zrele pšenice, jeseni do polne police, pozimi do snežne kraljice, v knjigi do zadnje vrstice, v življenju do prave resnice, v sebi do rdečice čez eno in drugo lice. A če ne prideš ne prvič, ne drugič do krova in pravega kova poskusi: vnovič in zopet in znova."

Leon Mihalič

Trinajstič »restali« v Porabju

Prvo soboto v septembru smo se člani Turističnega društva Lipa odpravili v Monošter na Madžarsko. Udeležili smo se Svetovnega festivala praženega krompirja. Tega že trinajst let pripravlja vseslovensko Društvo za priznanje praženega krompirja. Na festival je prispelo 44 ekip iz celotne Slovenije, nekaj ekip pa je prišlo iz Avstrije, Švedske, Nemčije. Vsaka ekipa je pražila krompir po svojem receptu. Gotovih jedi niso ocenjevali, ker to ni namen festivala. Pražen krompir kot samostojna jed se je med obiskovalci delil brezplačno. Vsaka ekipa je spražila od 30 do 50 kg krompirja.

Vzdušje je bilo enkratno, sproščeno. Na festivalu so se spletla nova poznanstva in prijateljstva. Po prijetnem in napornem dnevu smo si oddahnili na veselici pod šotorom, kjer se je igralo, pelo in plesalo pozno v noč.

Polni lepih vtisov in dobre volje,smo se liplanski turisti pozno v noč vrnili v domači kraj, že dolgo znan po pridelavi krompirja.

Francka Zadravec

Likovna kolonija Izak Lipovci 2013

Umetniški vodja kolonije in udeleženci na zaključni razstavi

Za spremembo začnimo tokrat na koncu, da se bomo lahko pozneje preko začetka proti (ne)koncu tudi vrnili.

Razstava slik, postavljena v beltinskem gradu in ob tej priložnosti izdan barvni katalog smiselno zaokrožujeta letošnjo lipovsko kolonijo, a ne pomenita njenega konca. Slike – umetniška dela – ostajajo, dogovori za razstave v drugih krajih naše domovine in tudi tujine prav tako. Bogat društveni arhiv umetniških del se je še dopolnil. Zdaj že krepko presega številko 100, zanj pa skrbimo sami po najboljših možnostih. Zelo radi bi ga ponudili na ogled širši javnosti, pa zaenkrat ni pravega posluha. Ostaja tam, kjer je ...

Obstajajo pa že tudi razmišljanja in nekateri pogovori o naslednji koloniji.

Kaj kmalu lahko torej ugotovimo, da v primeru lipovske kolonije konec ne pomeni konca.

Tako so se verjetno nekje po koncu lanske, jubilejne dvajsete kolonije, pojavila prva konkretna razmišljanja o letošnji enaindvajseti, za katero lahko spet ugotovimo, da je šlo za izredno lep kulturni in družabni dogodek.

Še prej smo dela naše lanske kolonije postavili na ogled v Zagorju in v mestu Olkusz na Poljskem, v duhu dobrega sodelovanja pa tudi dela likovne kolonije Srebrno mesto iz Olkusza v galeriji beltinskega gradu.

Preko teh izmenjav in sodelovanj smo tudi prišli do nekaterih udeležencev letošnje kolonije, druge je preko svojih kanalov povabil naš umetniški vodja Peter Vernik in ekipa je bila sestavljena.

Člani društva pa vedno znamo združiti toliko potencialov in pripraviti poleg tega seznama še kvaliteten spremljajoči program. Večina logističnih zadev je prav tako utečenih, tako da so bili osnovni predpogoji za uspešno izvedbo izpolnjeni.

V nedeljo, 23. junija, se je z zbiranjem prvih umetnikov kolonija tudi formalno začela. Popoldan smo nadaljevali z obiskom Izakovega groba, proti večeru pa smo v galeriji Grad Beltinci odprli razstavo slik iz lanske kolonije Izlake – Zagorje, torej razstavo »kolegov« iz Zasavja, ki delajo podoben oz. enak »posel« kot mi. Sledila je še večerja z bogračem, druženje in spoznavanje.

Namenoma, že takoj v začetku delovnega tedna, ko nekateri še iščejo motive, smo umetnike popeljali na potep po beltinski občini in okolici. Privoščili smo jim ogled Beltincev, »cimprače« v Lipi, cerkve v Odrancih ter vožnjo z brodom, ogled mlina in muzeja ter os-

tale ponudbe na Otoku ljubezni v Ižakovcih.
Gostom s Poljske smo razkazali dobršen del Slovenije, saj smo jih popeljali v prestolnico Ljubljano in na Pohorje. Pohod po Izakovi poti smo, po dogovoru z udeleženci, tokrat malce spremenili, saj nismo šli do Jelenščeka, ampak pod vodstvom Daria Cortesea, strokovnjaka za zelišča in užitne divje rastline, le malo okrog Vučje jame in med polji. Pa verjetno pohod ni bil nič krajši, kot če bi šli po predvideni trasi. Prijalo je tudi zaključno kosilo pod drevesi.
Verjamemo, da so si udeleženci zapomnili tudi večer domače glasbe, ob koncu katerega so nekateri zaplesali v parih, skoraj vsi pa tudi oblikovali dolgo dolgo kolo.
Po pestrem tednu, ki bi po mnenju nekaterih, tako mlajših kot tudi starejših udeležencev, lahko potekal še bolj pestro, česar organizatorji nikakor nismo onemogočali, se je počasi, pa vendar hitro približal zaključek kolonije. V soboto, 29. 6., so umetniki udeleženci svoja dela na gumlu domačije Hoheger postavili na ogled vsem zainteresiranim, ki so se ponovno zbrali v lepem številu. V lepem številu so ostali še na družabnem srečanju, kar nam organizatorjem potrjuje, da tega verjetno vendarle ne delamo sami zase.
S skupnim proščenjskim kosilom organizatorjev in udeležencev, ki so do nedelje še ostali, ter s prisrčnim slovesom se je kolonija nekako zaključila.
O zaključku in (ne)koncu pa je bilo razmišljano že na začetku.
Pa še podatki o umetnikih udeležencih in njihova predstavitev s strani nestrokovnjaka:
Vlasta Arzenšek Gottstein je rojena Mariborčanka, ki živi in dela v Kölnu v Nemčiji. V našo kolonijo se rada vrača in je prišla že tretjič, v času kolonije pa je prebivala in ustvarjala pri Mariji Srakа.
V Ajdovščini stanujoči Azad Karim je po rodu Kurd iz Iraka in zelo dobro pozna starejšo in novejšo zgodovino tega turško-arabsko-perzijskega prostora, kamor se tudi med obiski redno vrača. Veliko te zgodovine nam je ob večerih zelo argumentirano tudi predstavil. Delal in bival je v hiši Bojana Koheka.
Poljak Stanislaw Stach, ki je bil udeleženec kolonije že leta 2011, je zaslužen za uspešno izpeljane izmenjave razstav med našim društvom in galerijo GSW BWA iz Olkusza na Poljskem. S sabo je tokrat pripeljal sina in hčerko, študentko opernega petja, ki nam je nekajkrat s kakšno arijo popestrila večer. Nastanila jih je družina Pivar, ki je umetniku v svoji garaži ponudila začasni atelje.
Joanna Zajac Slapničar je po rodu prav tako Poljakinja, živi in dela pa v Višnji Gori. Bivala in slikala je pri družini Srakа, Lipovci 64, z njo pa sta bila tudi mož in majhna hčerkica, ki se je ob njiju v Lipovcih verjetno tudi lepo počutila.
Mlada študentka magistrskega študija slikarstva Marija Novaković je med nas prišla iz Prijedorja v Bosni in Hercegovini. Bivala in ustvarjala je pri družini Časar. Mogoče je pogrešala nekaj več mlajše družbe med kolegi, se je pa zato lepo ujela z domačini - organizatorji.
Zmago Kovač je že stari znanec kolonije in zdaj že tudi dober poznavalec Črete, kjer si je v gozdičku ponovno postavil svoj šotor, uredil začasen atelje in tam našel tudi motive za slikanje. Nekaj dni je bil z njim tudi njegov najstniški sin, ki mu sledi v njegovem načinu življenja.
Po letih najstarejši udeleženec je bil tokrat Bojan Oberčkal iz Središča ob Dravi, priznani organizator likovnega dogajanja na prleško-dravskem območju. Sobo je imel pri družini Jeneš, Lipovci 81, atelje pa kar v njihovi kmečki lopi. Pogrešal je daljša druženja ob večerih, vedno pa je bil pripravljen na kakšno šalo ali vic.
Z nekaj zamude je v kolonijo prispela Barbara Kastelec, ki ima stalni naslov v Žireh, začasno pa živi in ustvarja v Ljubljani in na Primorskem. Gostoljubje so ji ponudili pri družini Jona.
Primorka Mira Ličen Krmpotič in njena kolegica, Belokranjka Marija Rus, sta stanovali pri družini Luk in sta koristili vso udobje prostranega dvorišča in gozdička za domačijo, kjer sta tudi ustvarjali.
Poleg največje zahvale najožjim članom družine Hoheger, Pepci in Tomažu ter vsem ostalim, ki sorodstveno, sosedsko ali kako drugače gravitirajo na naslovu Lipovci 235, kjer se kolonija v največji meri tudi odvija, gre velika zahvala tudi človekoma, ki strokovno pokrivata našo dejavnost: to sta naš umetniški vodja, akademski slikar Peter Vernik in mag. Franc Obal, naš stalni strokovni sodelavec.
Torej, katalog je natisnjen, razstava je postavljena.
Ponovno lahko ugotovimo, da v primeru lipovske kolonije zaključek ne pomeni konca.

JoP –

Ekološko kmetijstvo, lokalna samooskrba in prehrambne navade osnovnošolskih otrok na pomurskih osnovnih šolah

Anketiranje devetošolcev na Osnovni šoli Beltinci

V mesecu septembru 2013 je Društvo prijateljev agrarne ekonomike, ki ima svoj sedež v Lipovcih, izvedlo anketo na temo ekološkega kmetijstvu, lokalne samooskrbe in prehranskih navadah osnovnošolskih otrok na pomurskih osnovnih šolah. V anketi smo za mnenje spraševali učence devetih razredov pomurskih osnovnih šol. Število učencev, ki so rešili anketo, je bilo 135.

V nadaljevanju sledi povzetek nekaterih najpomembnejših anketnih odgovorov, ki kažejo, kje bi bilo potrebno nameniti v prihodnje več časa, da se stanje ozaveščenosti o ekološkem kmetijstvu, lokalni samooskrbi in prehranskih navadah med otroci oz. v pomurskih osnovnih šolah izboljša. Različna poimenovanja za ekološko kmetijstvo in njihove pridelke povzročajo veliko zmedo, saj je velika večina devetošolcev mnenja, da gre za različne načine pridelave. Čeprav je 88 % učencev mnenja, da so to različni načini pridelave, bi se za nakup ekoloških živil in izdelkov kot prvo izbiro odločilo 85 % vseh učencev. V osnovnih šolah bi učencem morali pojasniti, kaj pomeni izraz samooskrba. Da oskrbimo sami sebe, je menilo 18,5 % učencev, da sam pridelaš hrano 13,3 % učencev. 13,3 % učencev je odgovorilo, da ne ve oz. ne razume izraza, kaj pomeni samooskrba. Med drugim bi bila potrebna razlaga, kaj predstavlja izraz zaščiteni izdelek z geografskim poreklom Pomurja, saj teh izdelkov ne pozna kar 89 % učencev. Kar 96,3 % učencev tudi ni slišalo za izraz vzpostavitev t.i. »kratkih verig« med pridelovalcem in potrošnikom, kar pomeni, da ta način daje prednost domači (slovenski) hrani z manj prevoženimi kilometri. Učenci so povedali, da pazijo, kakšno hrano kupujejo sami ali s starši, saj bi jih 30,9 % kupilo takšno, ki ima pozitiven vpliv na zdravje. Pomembno jim je med drugim tudi, da je hrana lokalno pridelana, sveža in z malo prevoženimi kilometri, torej da je pridelana v Sloveniji. Na vprašanje »Ali mislite, da se prehranjujete zdravo?« je odgovorilo z »da« le 34,1 % učencev. Da se občasno prehranjujejo zdravo, je odgovorilo 52,6 % učencev. Na vprašanje »Kako pogosto zajtrkujete?« jih je le 43,7 % odgovorilo, da vsak dan. Nikoli nima zajtrka 11,1 % učencev. Med osnovnošolci bi bilo potrebno povečati delež tistih, ki se prehranjujejo zdravo. V nadaljevanju smo jih povprašali, kakšna se jim zdi šolska prehrana. Večina jih meni, da je zadovoljiva (43,7 %) in kakovostna (34,1 %). Da je slaba, je odgovorilo 13,3 % učencev, 8,9 % učencev pa je mnenja, da je šolska prehrana manj kakovostna. Povprašali smo jih tudi, če dobijo v šoli kdaj za malico ali kosilo ekološke pridelke oz. živila. Polovica vseh učencev, natančneje 51,9 %, jih tega ni vedelo. Da dobijo ekološko malico v šoli, je bilo mnenja 34,8 % učencev, da dobijo ekološko kosilo, je odgovorilo 7,4 % učencev, 5,9 % učencev pa je mnenja, da nimajo ekološke malice oz. ekološkega kosila.

Rezultati ankete kažejo, da je potrebno v prihodnje na pomurskih osnovnih šolah izvesti več aktivnega informiranja, osveščanja in izobraževanja in jih seznaniti in spodbuditi k pogostejši rabi ekoloških pridelkov oz. živil. Predvsem je potrebno poskrbeti, da učenci že v osnovni šoli zaznajo vrednote in prednosti ekološko pridelane hrane. Naučiti se jo morajo prepoznati po kakovosti, boljšem okusu in boljših lastnostih za zdravje. Naš namen je tudi, da bi otroci večkrat posegali po njej in da bi jo znali pogosteje vključevati na svoje tedenske jedilnike.

Vlado Časar, mag.
strokovni sodelavec
Društvo prijateljev agrarne ekonomike

Ekskurzija čolnarjev k izlivu Mure

Večletno druženje prekmurskih čolnarjev iz Dokležovja in međimurskih brodarjev iz Domašinca na Hrvaškem je pripeljalo do tega, da so se ustvarile pristne prijateljske vezi, ki so krive, da smo se na letošnjem Spustu murskih ladij s Hrvati dogovorili, da skupaj pripravimo srečanje, ki nas bo povezovalo in pripeljalo do pobratenja društev iz Slovenije in Hrvaške.

Društvo čolnarjev iz Dokležovja je v sodelovanju z ekološkim društvom Murščak iz Domašinca ter KKRK Most Petanjci organiziralo t.i. »Spust pajdaštva«,ki smo ga pričeli na hrvaškem v Dekanovcu in zaključili na izlivu Mure v Dravo pri Legradu.

Z vstopom naših sosedov v Evropsko unijo smo bili oboji mnenja, da se moramo ob Muri živeči ljudje iz obeh strani bregov spet začeti povezovati, kot smo to počeli že včasih, žal pa so politične odločitve obeh držav prevečkrat ustvarjale klimo, ki je ob Muri živeče ljudi še dodatno razdeljevala. Cilj in interes obeh društev je sodelovanje pri različnih projektih, izmenjava izkušenj, strmenje k napredku in razvoju rečnega doživljajskega turizma iz Slovenije na Hrvaško in obratno, in v Prekmurje, kot tudi v Međimurje pripeljati nov

Skupinska fotografija na startu pri Dekanovcu

začetek sonaravnega in družbeno kakovostnega in koristnega bivanja tam živečih ljudi.

Na celodnevnem spustu, ki je povečini potekal po madžarsko-hrvaški Muri, smo si ogledali značilnosti tamkajšnje obrečne brežine, različne stile enostavnih gradenj objektov ob Muri, spoznali tudi nekaj živalskega sveta, predvsem pa čisto drugačen tok reke Mure, kot ga poznamo pri nas. Pogovarjali smo se o možnostih kakovostnega razvoja kraja v smeri turistične ponudbe in same zaščite narave.

Nekaj čez 60 udeležencev (okrog 25 iz Slovenije) spusta se je na poti okrepčalo tudi z međimursko grahovo juho, ki nam je vlila dodatnih moči, ko smo v poznem deževnem popoldnevu skoraj v temi prispeli do izliva Mure v Dravo, od koder je bil naprej organiziran avtobusni prevoz nazaj do Domašinca. Tu je potekal zaključek celodnevne prireditve na Muri.

Ekološki »brodarji« s Hrvaške nam bodo obisk vrnili že spomladi, ko bomo prireditev organizirali v Sloveniji, v medsebojnem kontaktu pa bomo snovali nove ideje o zbliževanju obeh obmurskih pokrajin.

V upanju na produktivne projekte bomo k sodelovanju povabili tudi druga društva in klube z obeh strani meja, ki imajo podobno vizijo in ideje.

Marko Žižek

Čolnarji DČD na izviru Mure

Ekipa čolnarjev na izviru

Že teden kasneje smo se v sodelovanju z lovci iz mesta Tamsweg v Avstriji v ranih jutranjih urah odpravili na ekskurzijo pod strokovnim vodstvom tamkajšnjega lastnika lovnega revirja, ki nas je na dvodnevnem izletu popeljal v svet, kjer izvira in priteče reka Mura.

Ob prihodu v mesto Muhr smo se najprej odpravili do planinske koče na 1750 m, od tam pa je karavana čolnarjev krenila do izvira Mure, kjer na višini 1898 m iz skale priteče kristalno čista, ledena in bistra voda in se po zlato-srebrno obarvanih skalah v potočku počasi prebija v dolino. S pritoki tisočih slapov, ki se razlivajo iz obronkov gora, počasi ustvarja podobo rečice.

Naš vodnik Peter nas je na poti poučeval o rastlinskem in živalskem svetu, ki ga tukaj srečujemo, z daljnogledom pa smo si ga lahko tudi ogledali. Skozi nekaj manj kot dve uri dolgo pot do izvira so nas spremljale krave in konji, ki so se pasli po obronkih planin, s tem pa človeku ustvarjale občutek, da se tu čas zavrti nazaj in te po poti spremlja misel »nazaj k naravi«, v čas pastirjev in pastirskih ognjev ob Muri. Popolna svoboda, ki jo je dandanes že težko najti...

Peter nam je povedal, da se v letošnjem letu tudi v deželi Murau ubadajo s pomanjkanjem padavin, zato je bil tudi vodostaj Mure od izvira pa vse do prvih spodnjih vasi nekoliko nižji, prav tako pa so tudi njeni pritoki po dolini pritekali vanjo v manjšem obsegu ali pa sploh ne.
Največji pretok ima Mura tam spomladi, ko se tali sneg, ki ga tam zapade tudi do tri metre ali več, s tem pa se reka prelevi v hudournik, ki drvi po dolini vse do nižje ležečih mest.
Po prihodu nazaj do koče se je skupina najbolj vzdržljivih čolnarjev odpravila še na nasprotno stran izvira, na višino 2750 m, in si še z vrha ogledala podobo doline Mure ter planinsko postojanko našega vodnika Petra. Kraj, do katerega ne pride vsak planinec, je zanimiv predvsem zaradi rastlinskih vrst, ki rastejo na tej višini in so skoraj vse v naših gorah tudi zaščitene. Med najbolj razširjenimi je prav gotovo planika, ki se s svojim bujnim rastjem bohoti na vrhovih teh gora. Ob napornem vzpenjanju si pohodnik lahko pogasi žejo iz tisočerih mrzlih izvirčkov.
Ob vračanju v dolino smo se sladkali tudi z borovnicami, ki jih je tod okoli zelo veliko in s svojo rdeče zeleno barvo dajejo planini še posebej lepo ognjeno-zeleno barvo. Po celodnevnem pohodništvu so nas noge že pošteno bolele, zato smo se odločili, da se v dolino vrnemo s kombiji, ki vozijo od prve koče pod izvirom.
Lokalni šofer nam je s svojo vratolomno vožnjo po makadamski cesti v dolino uprizoril pravi »off road«, marsikomu pa pognal tudi adrenalin po telesu.....
Prenočevanje je bilo prav tako posebno doživetje, saj so nas naši prijatelji nastanili v tradicionalni avstrijski turistični kmetiji, kjer smo se lahko ob večerji okrepčali z njihovo tradicionalno domačo hrano in zaplesali ob narodni glasbi, za konec pa prespali v posteljah, ki so jih krasile mehke pernice.
Našega preprostega, družabnega prekmurskega karakterja so bili veseli tudi gostitelji, saj so se z nami veselili pozno v noč, kar v teh krajih po celodnevnem napornem delu na kmetiji ni ravno pogosto.
Naslednje jutro smo se po zajtrku poslovili in se odpravili do nekaj kilometrov oddaljenega mesta Tamsweg, kjer smo si najprej ogledali cerkev Sv. Leonarda iz leta 1421 ter se skozi mesto odpeljali do jezera z imenom Prebersee, ki slovi po lovski turistični atrakciji. Lovci tukaj na svoje tarče streljajo z odbojem krogle naboja od gladine jezera. Po daljšem obhodu okoli jezera smo se napotili proti domu po dolini Drave po Koroški.
Cilj, ki smo si ga zadali - spoznati značilnosti pokrajine, njene naravne lepote, ustvariti nove vezi - je bil vsekakor dosežen.
Naslednje leto se bomo v salzburško deželo reke Mure prav gotovo še vrnili.

Marko Žižek

Veter v laseh ponovno zapihal tudi v Beltinski občini

V petek, 6. septembra 2013, se je v Lipovcih že peto leto zapored odvijala športna prireditev »Veter v laseh - s športom proti odvisnostim«. Projekt je potekal v organizaciji Društva prijateljev mladine Beltinci, Hokejskega kluba Lipovci in NK Gančani in pod pokroviteljstvom Občine Beltinci in Športne zveze Beltinci.
Športnike in gledalce je pozdravil tudi predsednik Športne zveze Beltinci, g. Andrej Pozderec, ter organizator DPM Beltinci, Tomaž Perdigal.

Veter v laseh je razmigal mlade udeležence

Na prireditvi, ki je potekala v ŠRC Lipovci, je sodelovalo več kot 100 tekmovalcev in gledalcev. Tekmovalci so se pomerili v zabavnih športnih igrah, v hokeju na travi in nogometu.
Udeležence smo razdelili v več skupin, ki so potem tekmovale v različnih igrah, in
sicer v vodenju žoge s palico skozi poligon, ciljanju žoge v gol (zadeti je bilo potrebno različne rekvizite), v hokeju in nogometu. Tekmovali so otroci od 4. do 14. leta starosti. Ekipe so bile mešane po starosti. Otroci so si izbrali zanimiva imena ekip: Smrkci, Igračke in Metuljčki.
Vse ekipe so ob koncu tekmovanja dobile pokal.

Končni vrstni red:
1. MESTO – SMRKCI
2. MESTO – IGRAČKE
3. MESTO - METULJČKI

Zahvaljujemo se Občini Beltinci, ki je poskrbela za hrano in pijačo za naše male nadobudne športnike.
Čestitke vsem športnikom, staršem in drugim sodelujočim.
Vabimo vas, da se naslednje leto spet vidimo na vseslovenski prireditvi »VETER V LASEH - S ŠPORTOM PROTI ODVISNOSTIM«.

Tomislav Perdigal

Pomurski Oktober-Fest 2013

Pomurski Oktober-Fest je zabavna prireditev, ki se je prvič zgodila leta 2012. Ideja se je porodila na terasi lokala Allo-Allo v času trajanja münchenskega Oktoberfesta. Tako se je lansko leto na parkirišču kavarne Allo Allo odvil oktoberfest z naslovom Allooktoberfest.

Na podlagi lanskih pozitivnih izkušenj smo sprejeli odločitev, da dogodek ponovimo in mnogim omogočimo, da doživijo kanček velikega münchenskega Oktoberfesta v domačem okolju. Glede na to, da gre za zelo zanimiv dogodek z dolgoletno tradicijo, smo se člani Društva za kolesarstvo in umetnost Beltinci odločili, da priredimo lasten oktoberfest z domačim/prekmurskim priokusom. Beseda je dala besedo in organizacija se je začela. Pri tem se je vedno upoštevalo, da je rdeča nit oktoberfestovsko vzdušje.

Z mnogo vloženega truda nam je končno uspelo. Na velikem parkirišču v centru Beltincev smo v sodelovanju z Občino Beltinci priredili pravo oktoberfestovsko vzdušje:

- uradno simbolno otvoritev dogodka je opravil župan Občine Beltinci, Matej Gomboši
- točilo se je točeno pivo dveh znamk v literskih kozarcih
- prodajalo se je tudi pravo oktoberfestovsko pivo dveh pristnih oktoberfestovskih pivovarn
- jedle so se tipične bavarske jedi, kot so Weisswurst, kranjska klobasa
- članice Turističnega društva Beltinci so cvrle odlične langaše

Odziv obiskovalcev je presegel pričakovanja - vidimo se naslednje leto

- spekle so se velike bavarske preste
- za prijetno glasbeno vzdušje je poskrbel Pihalni orkester Murska Sobota
- glasbena šola Beltinci je pripravila nastop odličnega muzikanta na harmoniki, Domna Baše, ki je bil oblečen v pravo bavarsko uniformo
- vrtela se je tipična oktoberfestovska marš glasba, mešana z alpsko narodno-zabavno in slovensko "turbofolk" glasbo
- vse natakarice so bile oblečene v tipične oktoberfestovske noše
- priredilo se je tekmovanje v hitrostnem pitju piva z nagradami

Z obiskom in celotno prireditvijo so bili gostje in organizatorji več kot zadovoljni. Glede na to, da se je dogodek odvijal prvič v takem obsegu, nas je obisk pozitivno presenetil. Šotor je bil zapolnjen do zadnjega kotička.

Z obiskom in odzivom obiskovalcev smo zelo zadovoljni, zato že začnemo s pripravami na naslednji Pomurski Oktober-Fest, ki ga bomo zagotovo priredili v še večjem merilu. Na papirju so že zapisane dodatne aktivnosti, ki pa zaenkrat naj ostanejo skrivnost.

Nasvidenje prihodnje leto!

DRUŠTVO ZA KOLESARSTVO IN UMETNOST BELTINCI
Danilo Lebar

KTD Dokležovje na Rogli

Kulturno-turistično društvo Dokležovje je v soboto, 17. avgusta 2013, organiziralo izlet na Roglo. 34 udeležencev izleta se je zjutraj zbralo pred vaško-gasilskim domom, od koder jih je pot popeljala proti Rogli. Glavna turistična točka izleta so bila Lovrenška jezera, ki se nahajajo na visokem barju sredi Pohorja med Roglo in Ribniškim Pohorjem. Okrog številnih jezer je speljana lesena tlakovana potka, v okolici pa je veliko raznovrstnih rastlin, značilnih za barje. Posebnost teh jezer je, da se polnijo le s padavinami. Udeleženci izleta so si na začetku barja ogledali tudi razgledni stolp, ki ponuja lep pogled na bližnja jezera. Po vzponu na Roglo so nekateri obiskali cerkev Jezusove spremenitve na gori, spet drugi pa so se z žičnico spustili v dolino. V cerkvi si je bilo moč ogledati velike

Rogla nas je pričakala obsijana s soncem

orgle in tri zvonike v čast Sveti Barbari, Svetemu Petru in Svetemu Roku. Še vedno pa je ostalo dovolj časa tudi za okrepčilo in družabno kramljanje na soncu, ki ga tisti dan res ni manjkalo. Čeprav opečeni in utrujeni, smo se proti večeru veseli in dobre volje vrnili domov. Vsi izletniki so izrazili željo, da tudi v bodoče organiziramo podobne izlete.

Ines Baler
Članica KTD Dokležovje

Aktivno preživljanje prostega časa

»Vedrost in veselost sta sonce,
pod katerim vse uspeva.«

Počitnice so za nami in začelo se je novo šolsko leto. Otroci so se polni pričakovanj, radosti ter želje po znanju veselili šolskih klopi. Med počitnicami, ki jih je vsak preživljal po svoje, so si napolnili svoje »baterije«, da bodo imeli dovolj energije za marljivo in pridno učenje. Žal so med njimi tudi takšni, ki se šolskega dela ne veselijo preveč, saj v njih vzbuja strah in odpor. Iz lastnih dolgoletnih izkušenj vem, da se lahko vsakega otroka motivira in pripravi za delo, potrebna je le vztrajnost učitelja, staršev ter ostalih pedagoških delavcev.

Nasmejani otroci skupaj s svojimi mentorji ob zaključku plavalnega tečaja

Otroci in starši se morajo zavedati, da učenje ni igra, temveč delo. Odrasli morajo za otroke predstavljati vzgled, saj jim bodo ti s svojimi izkušnjami in znanjem pomagali, da bodo lahko kos šolskim nalogam in oviram, s katerimi se bodo srečevali v življenju. Pomembno je, da se tako odrasli kot otroci zavedamo, da je poleg dela pomemben tudi počitek za telo, ki pa ne sme predstavljati le poležavanja na kavču, temveč mora zajemati aktivno preživljanje prostega časa, ki ga moramo pravilno izkoristiti, čeprav smo včasih slabe volje ter nam primanjkuje potrebne energije za delo. Kako lepo je, če gremo odrasli skupaj z otroki na sprehod, opazujemo naravo, se igramo družabne igre ali beremo knjigo. Žal pa današnji otroci preživljajo preveč časa pred računalnikom in televizijo, kar vpliva na njihovo povezovanje ter komunikacijo z ostalimi sovrstniki, ki postaja vedno bolj virtualno. Pomembno je, da se starši zavedajo vpliva prekomerne uporabe najrazličnejših elektronskih naprav na otrokov razvoj, saj lahko otrok hitro zapade v odvisnost. Želim si, da bi bilo tovrstnih primerov čim manj, zato pa sta pomembna ljubezen, red in discipli-

na, ki jo morajo starši nuditi in privzgojiti svojim otrokom. Slednje je še kako pomembno za preživljanje prostega časa, pri čemer se moramo tako odrasli kor otroci zavedati, da imamo veliko možnosti, le izkoristiti jih moramo pravilno.

V času poletnih počitnic je Plavalni klub Zdravilišče Radenci v sodelovanju s Termami Vivat v Moravskih Toplicah organiziral plavalni tečaj za otroke od 4. leta starosti naprej. Tudi letošnji tečaj je potekal pod skrbnim vodstvom profesorjev športne vzgoje ter razrednega pouka z opravljeno licenco. Otroci so bili razporejeni v skupine glede na starost ter predhodno znanje plavanja. Naučili so se osnov prilagajanja na vodo ter izpopolnjevali posamezne plavalne discipline. Zadnji dan plavalnega tečaja je bil namenjen preverjanju pridobljenega znanja in podelitvi priznanj, ki so si jih vsi zaslužili, saj so vsak dan marljivo in pridno trenirali. Otroci so se ob učenju plavanja tudi zabavali, sklepali nova prijateljstva ter se učili samostojnosti.

Žal še vedno ugotavljamo, da veliko otrok ob zaključku osnovne šole ne zna plavati. Vsi se moramo zavedati velikega pomena plavanja, ki nam zagotavlja varnost, vpliva na skladen človekov razvoj in zdravje, z njim pa se lahko ukvarjajo tako starejši kot najmlajši.

Izpostavila sem samo eno od oblik preživljanja prostega časa, saj jih je preveč, da bi jih vse naštela. Za hojo in igro ne potrebujemo veliko, potrebna sta le dobra volja in nasmeh, kot pravi Kekec v svoji pesmi: »Dobra volja je najboljša…« Imejte se lepo in se ob delu tudi nasmejte!

Marija Zver,
DPM Dokležovje

Sprva si seme

Sprva si seme,
ljubezen sejavčeva,
da te poseje,
da te pozabi …

Potem si pšenica,
zrela za igro
z vetrom
in s kosci.

Potem si nekomu
vsakdanji kruh.

(Tone Kuntner)

Klepet matere in hčerke, ki je v veselem pričakovanju

Kašče so polne jesenskih pridelkov, čeprav sprva ni kazalo, da bo letina zaradi hude suše tako bogata. Zato smo lahko vsi skupaj zadovoljni in srečni, da bomo imeli naš vsakdanji kruh.

Spomin mi pohiti v poletni čas, ko smo Dokližanci na našem gümli v okviru folklornega festivala prikazali stare običaje, ki že tonejo v pozabo. Letošnji osrednji dogodek našega prikaza je bilo rojstvo otroka. Kolo časa smo zato zavrteli v preteklost, ko je v skromni cimprani hiši živelo veliko ljudi, ki so si v majhnem domu delili prostor in upoštevali drug drugega. Včasih je bilo to zelo težko, saj so bile bivalne razmere v tistem času zelo slabe, včasih skoraj neprimerne za bivanje. Še posebej hudo je bilo za snaho, ki je prišla v možev dom, saj ji tašča velikokrat ni bila naklonjena in je v njej videla svojo tekmico. Velikokrat sta z možem morala skrivati svoje zasebno življenje (takrat so intimne stvari veljale za greh). Ko sem pisala scenarij za našo predstavitev, sem imela v mislih srečno družino na manjšem gruntu. Našo snaho so v novem domu spoštovali in cenili. Takšen odnos je imela do nje tudi vsa rodbina (takrat so pod isto streho živele še neporočene tete, strici in samski otroci, dokler se niso poročili). Mladi mož Marjan, ki je prevzel gospodarstvo, je bil do žene ljubeč in pozoren, poln veselega pričakovanja prvorojenca. Takrat so vse žene rodile doma in je porod opravila babica, ki je bila zelo iskana in cenjena. Domači so se že pred porodom dogovorili z njo, da se je lahko pripravila, saj je imela velik »rajon« - skrbela je za porodnice v svojem okolju, ki je zajemalo veliko vasi. Če je bil porod pozimi ali v nočnem času, so jo domači šli iskat z vozom, v lepem vremenu pa se je pripeljala s kolesom ali prišla peš.

Naša bodoča mama je tisti dan pred porodom pomagala pri delu na gümli, kjer so ženske opravljale manjša kmečka opravila: čistile čebulo in česen, rezale makove glavice, luščile mlad fižol, otroci pa so luščili koruzo. Nekateri člani

družine so bintali zrnje, ga čistili s trajarjem in ga pripravljali za mlin, kajti stare moke je že zmanjkovalo. V krušni peči so pekli kruh in vrtanke, tašča pa je s snaho pripravljala tepke in koruzne pogače. Iz hiše je prijetno dišalo, vsi so bili veseli. Takrat pa je snaha začutila prve popadke. Spravili so jo v štiblic (manjša soba, kjer sta spala z možem) in pripravili vse potrebno za porod: lavor, žajfo (milo), krpe (plenic takrat še niso poznali), v loncu pa je že vrela voda. Ker Šalikove babice iz Ižakovcev dolgo ni bilo, se ji je mož s kolesom odpeljal naproti. Naložil jo je na »štango« in ko sta se prikazala pred hišo, je bilo na gümli nepopisno veselje. Babica si je temeljito umila roke in s svojo veliko torbo odšla v hišo. Vsi so nestrpno pričakovali novorojenca, najbolj na »trnih« pa je bil bodoči očka, ki si ni mogel najti »mesta«, zato je nestrpno stopal od vrat do gümla in si brisal potno čelo. Kmalu se je zaslišal jok in babica je v naročju prinesla pokazat majhno štručko, ki se je na ves glas drla. Novopečeni oče si je dete ogledoval in ga ni upal prijeti. Od začudenja so vsi pozabili vprašati po spolu otroka, zato je bilo veselje še toliko večje, ko je babica povedala, da je dobil sina. Takrat je od sreče zavriskal in ponosno prijel povitega otroka s svojimi močnimi rokami. Mama mu je čestitala, ker je hiša dobila naslednika. Pokazala je na obloženo mizo, kjer je bilo vino in kruh ter rekla: »Če ni kruha in vina na mizi, sojenice sodijo slabo in otrok ni srečen. Zato bo naš mali srečen.« Ponosen oče je skupaj z babico odnesel otroka v štiblic in ženo pobožal s svojimi žuljavimi rokami. Vsi zbrani pa so »pametno« modrovali in vsak je povedal kakšen »dober navuk«, ki naj bi koristil otroku. Tako je sosed Ivan povedal tudi tega: »Zdaj, ko se je narodil deček, ga najprej zamotajmo v moški »šörc«, da bo zmogel vsa moška opravila.« Mama je žarečih lic s ponosom dejala: »Smo ga že zamotali, vej ma moj sin velki šőrc«. Vsi zbrani pa so veselo nazdravljali srečnemu dogodku in segali po pogačah in vrtankih. Otroci so dobili še jabolka in vlekli na ušesa vse, o čemer so se pogovarjali starejši. Bili so srečni, da se je vse dobro končalo, zato so vsi skupaj zapeli pesem Zdaj smo delo dokončali, zaj mo lejko sladko spali…

Res je, sprva si seme, ljubezen sejavčeva…

Marija Zver
DPM Dokležovje

TD »Klopotec« Kapela & TD Bratonci
v soboto, 16. novembra 2013 organizirata

31.TRADICIONALNI MARTINOV TEK, POHOD IN KOLESARJENJE NA RELACIJI BRATONCI - KAPELA

Proga :
Bratonci-Dokležovje-Bakovci-most na Muri-
Vučja vas-Murski vrh-Murščak-Hrašenski vrh-
Turjanski vrh-Paričjak

Dolžina proge : 21 km

ŠTART :
Vaško-gasilski dom Bratonci
PO SLEDEČEM PROGRAMU:
pohodniki ob 8.00 uri
tekači ob 9.30 uri
kolesarji ob 10.30 uri

CILJ :
Izpred preše TD »Klopotec« Kapela

·Okrepčilo na progi v Vučji vasi
·Prostovoljni prispevek vsakega udeleženca je 8 EUR za odrasle, 6 EUR za dijake in študente.
·Vsak udeleženec mora na poti upoštevati cestno prometne predpise in sodeluje na lastno odgovornost.
·Organiziran bo prevoz izpred »Preše TD klopotec Kapela« ob 7.20 za pohodnike, ob 8.20 za tekače.
·Po prihodu na cilj bo pogostitev in družabno srečanje

Informacije: TD Bratonci, tel.: 02/54-21-215 ali GMS:041-922-648
TD »Klopotec Kapela«, GMS:031-223-937 - popoldan

Joga – združitev telesa, uma in duha

»Umetnik življenja je tisti, ki v vsakem trenutku življenja zmore ohraniti ravnovesje.«

Joga – beseda, ob kateri pomislimo na marsikaj. Eni najprej pomislijo na nemogoče zavite položaje telesa, drugi si mislijo, da tega ne bodo zmogli, tretji spet, da je to samo za zelo gibčne ljudi. Vendar vse to sploh ni res. Joga je starodavna filozofija, ki ni omejena le na fizično telo in vaje. Gre za celosten način življenja, ki nas usmerja k temu, da smo boljši ljudje na vseh področjih svojega življenja, kar je v današnjih negotovih časih še kako potrebno. Joga je sanskrtska beseda in pomeni povezati, združiti. Vaje učinkujejo vsestransko, usklajujejo telo, duha, zavest in dušo. Joga pomaga obvladovati vsakdanje težave, zahteve in skrbi. Z njeno pomočjo bolje razumemo sebe, smisel življenja in odnos do Višje sile.

Joga je preprost in naraven sistem, ki vključuje pet temeljnih načel: pravilna telesna vadba, pravilno dihanje, pravilno sproščanje, pravilna prehrana, pozitivno razmišljanje in meditacija.

Podaja nam dragocena navodila za telesno vadbo in dihanje, koncentracijo, sproščanje in meditacijo. Vaje, stare že nekaj tisočletij, so pomagale najti ravnovesje mnogim ljudem širom sveta. Je metoda, s katero dosegamo telesno zdravje in notranji mir. Vadba je primerna za vsakogar, ne glede na starost, razgibanost ali trenutno počutje.

Ukvarjanje z jogo nas bo sprostilo in že z malo truda nagradilo z občutki uravnoteženosti, umirjenosti in zdravja. Joga nam s pomočjo sproščanja in telesnih vaj (asan) nudi fizično zdravje, z dihalnimi vajami (pranajamo) umirjamo duha, s poglabljanjem vase in z meditacijo bolje spoznavamo sami sebe, s pozitivnim razmišljanjem pa postopoma opuščamo iluzije in predsodke, ki nam preprečujejo, da bi resnično polno zaživeli.

Pravilna jogijska vadba uravnoteženo razvija celo »vidno« telo (mišice, tkiva, sklepe, kožo,…), kot tudi »nevidno« (masira notranje organe in žleze, vpliva na krvni obtok, pospešuje izločanje strupov in krepi živčevje). Omogoča nam - kar je še posebej pomembno za doseganje uspeha in sreče v našem življenju - da prevzamemo kontrolo nad umom, spremenimo pogled na življenje in ga transformiramo v pot ljubezni, miru, popolnosti.

Joga nam vliva novih moči, vero in zaupanje vase. Z njeno pomočjo lahko dosežemo nadzor nad umom, strastmi, čustvi, nagoni, temperamentom in izražanjem. Pomaga nam ohranjati uravnovešen um in odpravljati utrujenost. Pri tem ne gre za nobeno religioznost, ampak je joga pot, ki nam ponovno pomaga najti stik s samim seboj, ki smo ga na žalost v tem divjem tempu vsakdana mnogi izgubili. Tudi moja izkušnja je bila takšna: ko sem se srečala z jogo, sem se ponovno srečala s sabo in se pričela odkrivati. Ta pot traja še danes. Kar je pri jogi najlepše, pa je,da se pot odkrivanja sebe, svojih zmožnosti in hkrati omejitev nikoli ne konča.

Pravljična joga

Joga za otroke je kombinacija igre in vadbe, kjer otroci na igriv način preko pravljic, gibanja, smeha in zabave spoznavajo svoje telo, se učijo osnovnih jogijskih položajev, pravilnega dihanja in sproščanja.

Izziv današnjega časa je tako za odrasle kot otroke ostati prisoten v danem trenutku. In če s tem zavedanjem začnemo že pri otrocih, jim tako podarimo eno najdragocenejših popotnic za njihovo življenje, saj se naučijo zaznavati in sprejemati sebe ter svet takšnega, kot je.

Joga za otroke uporablja veliko domišljije. Vadijo se asane, prilagojene otrokovemu telesu, njegovi gibljivosti, motoriki in koordinaciji v prostoru. Vse *asane pa čudežno oživijo* preko pravljic v podobah živali, zmajev, čarovnic, vremenskih pojavov in zvokov, saj je celotna vadba, ki vključuje asane, dihanje, pesmice in sproščanje, spletena okrog pravljice.

Takšna *vadba pri otrocih vzpodbuja* zdrav življenjski slog, kakovostno preživljanje prostega časa, netekmovalnost, sprostitev, razvija odnos do telesa in spoštovanje sebe ter vseh drugih živih bitij. Prav tako povečuje zbranost, ustvarjalnost, držo, moč, gibljivost in koordinacijo telesa, nadzor nad čustvi ter vpliva na boljši spanec. Joga za otroke se po svetu (predvsem v Ameriki) že vrsto let vključuje v šolske kurikulume in tudi v Sloveniji je že kar nekaj vrtcev in šol, ki sodelujejo z vaditelji joge, saj opažajo, da tovrstna aktivnost ugodno vpliva na otroke.

Prej kot otroci pričnejo z vadbo, več možnosti obstaja, da bodo tudi kasneje v življenju ostali aktivni in ustvarjalni na vseh področjih.

Tatjana Baligač, etnologinja in kulturna antropologinja, novinarka, vaditeljica joge za otroke in odrasle.

Na vadbi se nam lahko pridružite vsako sredo ob 17.30 na OŠ Beltinci. Več info: www.tatjanabaligac.si

Joga nam s pomočjo sproščanja in telesnih vaj nudi telesno in duševno zdravje

Čez drn in strn ob potoku Črncu

Društvo za kolesarstvo in umetnost je postalo posebej prepoznavno letos poleti, ko so se štirje člani s kolesi odpravili v Pariz. Po kratkem počitku so si nabrali novih moči za nove podvige. Prvi izmed naslednjih načrtovanih projektov je bila realizacija krosa za tekače in kolesarje, ki je večji del potekal ob potoku Črncu, kjer je lepo urejena trim steza. V sodelovanju z Občinama Beltinci in Odranci so tako v soboto, 21. septembra 2013, uspešno organizirali in izpeljali 1. Kros ob potoku Črncu.

Tekači so se podali na 4200 metrov dolgo progo na relaciji Odranci – Beltinci s startom pred lepo urejenim mlinom ob potoku Črncu, kolesarji pa so dvakrat prekolesarili krožno progo, kar je na koncu zneslo osemnajst kilometrov kolesarjenja.

Čez drn in strn ob Črncu se je teklo po novi trim stezi

Najhitrejši med tekači je bil Aleš Zver iz Odrancev, v ženski kategoriji pa je pričakovano zmagala Katja Vrdjuka. Med kolesarji ni bilo ženske predstavnice, v moški konkurenci pa je progo najhitreje prekolesaril član Društva za kolesarstvo in umetnost, Simon Gjerkeš iz Nedelice. Najboljši v vsaki kategoriji so prejeli medalje, ki sta jih podelila predsednik društva Danilo Lebar in zmagovalka teka v ženski konkurenci, Katja Vrdjuka.

Predsednik društva:
Danilo Lebar

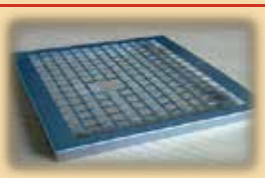
aluvar
proizvodnja kovinskih izdelkov d.o.o.

Gančani 122/a, 9231 Beltinci
T: 00386 (0)2 542 22 96
F: 00386 (0)2 542 22 97
m: 00386 (0)31 509 909
e: info@aluvar.si / www.aluvar.si

- Izdelava in montaža vseh vrst notranjih in zunanjih ograj
- Izdelava vhodnih dvoriščnih vrat
- Projektiranje in izdelava nadstreškov (terase, carport..)
- Izdelava pomožnih in industrijskih podestov
- Izdelava kovinskih izdelkov po naročilu (Alu/inoks/železo)

Svetovanje – projektiranje – izdelava – montaža

Kros občine Beltinci

V organizaciji Športne zveze Beltinci, Športnega društva Sloparca in Društva Labda Beltinci se je 13. 10. 2013 na imenitnem prostoru za ta namen, Labda beach centru v Športnem parku Beltinci, zgodil KROS OBČINE BELTINCI, ki se ga je v lepem nedeljskem dopoldnevu udeležilo 33 tekačev.

Rezultati moškega krosa na 8,8 km

ČAS:	IME IN PRIIMEK:	ŠT. TEKAČA:	MESTO:
31:43:43	Aleš Zver	220	1.
32:38:14	Dejan Preindl	201	2.
38:29:94	Boris Kavčič	211	3.
38:34:26	Matjaž Györek	204	4.
38:39:13	Drago Kisilak	214	5.
39:12:76	Mitja Debelak	210	6.
45:20:76	Andrej Čergöli	205	7.
odstopil	Davor Gregorinčič	215	
odstopil	Viktor Tkalec	213	

Rezultati ženskega krosa na 6,6 km

ČAS:	IME IN PRIIMEK:	ŠT. TEKAČA:	MESTO:
27:45:34	Katja Vrdjuka	18	1.
27:50:99	Katja Baša	225	2.
29:32:71	Maja Šadl	208	3.
32:14:23	Mojca Kavaš	7	4.
34:18:35	Sonja Erjavec-Tivadar	202	5.
35:00:87	Smilja Rosič	260	6.
44:18:41	Kristina Tina Bobič	203	7.

Rezultati rekreacijskega teka na 2,2 km

ČAS:	IME IN PRIIMEK:	MESTO:
9:06	Nejc Tušak	1.
9:16	Žan Vori	2.
9:27	Zala Janža	3.
9:29	Jan Žamaj	4.
10:30	Andrej Pozderec	5.
10:55	Viktor Tkalec	6.
11:08	Tomi Lilek	7.
12:18	Nejc Horvat	8.
12:27	Marjetka Tkalec	9.
11:58	Tian Kosi	10.
12:08	Sašo Kosi	11.
12:28	Robert Rengeo	12.

ČAS:	IME IN PRIIMEK:	MESTO:
13:25	Janez Koren	13.
13:46	Miha Virag	14.
13:47	Boris Kaučič	15.
13:48	Drago Kisilak	16.
14:01	Deja Baša	17.
14:01	Katja Baša	18.
14:12	Lucija Rengeo	19.
14:13	Eva Virag	20.
14:46	Katja Vrdjuka	21.
14:46	Mojca Kavaš	22.
14:46	Smilija Rosič	23.

Kros občine Beltinci - udeleženci in organizatorji

Ekipa Društva Labda

Gastarbajterjevo življenje

Tako kot mnogi Jugoslovani v šestdesetih letih 20. stoletja sta se tudi Štefan in Marija odločila, da gresta v tujino, v državo s kapitalističnim sistemom, kjer je bil zaslužek veliko boljši kot pa v socialistični Jugoslaviji. Njima sicer ni bilo treba iti *s trebuhom za kruhom* - kot so nekoč mnogi odhajali v Ameriko in v bogate evropske države, saj sta oba imela kar dobre službe. Vendar je bilo takrat v modi iti na Švedsko ,v Nemčijo, Francijo, Švico..., kjer se je dalo zaslužiti kar štirikrat več kot pa v domovini. Želje sta imela velike. Hotela sta si zgraditi hišo, si kupiti dober avtomobil...

Štefan je bil vojna sirota, brez obeh staršev. Jeseni leta 1944, ko je bil star deset let, sta oba padla v boju za osvoboditev domovine. Zanj je skrbela stara mama, ki pa je kmalu po koncu vojne umrla. Imel pa je dobro teto, mamino sestro, ki se je zavzela zanj. Tudi njen mož je med vojno padel in jo zapustil z dvema majhnima otrokoma. Z državno podpora je skrbela za Štefana toliko časa, da je dokončal osnovno šolo. Ko je bil star trinajst let, mu je država omogočila, da se je učil za strojnika. Med šolskim letom je stanoval v internatu, počitnice pa je preživljal pri teti. S sedemnajstimi leti je šolanje dokončal in se zaposlil v večji tekstilni tovarni. Po dveh letih službe je za dve leti moral na odsluženje vojaškega roka, po vojaščini pa se je ponovno zaposlil v isti tovarni.

Tudi Marijin oče je bil žrtev vojne. Imela pa je še mamo, s katero sta živeli v mali hiši, v kraju,ki je bil 15 km oddaljen od glavnega mesta. Do štirinajstega leta je obiskovala šolo v domačem kraju, nato pa se je tri leta vozila z vlakom v glavno mesto, kjer je obiskovala administrativno šolo. S sedemnajstimi leti je dobila službo kot administratorka v isti tovarni, v kateri je delal Štefan, ki je bil od nje tri leta starejši. Vseh zaposlenih v tej tovarni je bilo okrog dvesto.

En mesec po Štefanovi vrnitvi iz vojske je sindikat tovarne organiziral izlet v planine. Eno uro so se peljali z avtobusom, nato pa so še poldrugo uro pešačili do vrha gore. To je bila prva prilika, da sta se Štefan in Marija opazila. Ona je sedela dva sedeža pred njim. Bila je bolj molčeča od drugih, vendar je na vprašanja vsakemu z nasmehom in prijazno odgovarjala. Ko so šli že v hrib, se ji je Štefan nekoliko približal in jo kar tako v prazno vprašal, če ji ni pretežko. Odgovorila mu je da ni, da rada hodi in da ima v nahrbtniku samo malico in eno steklenico vode. Za tem sta si izmenjala mnenja o naravi, ki sta jo občudovala, nato pa sta v diskretni razdalji, pomešana z drugimi, nadaljevala pot proti vrhu.

Na vrhu gore je bil planinski dom, v katerem je upravnik tega doma stregel nekaj hladne pijače ter toplo kavo in čaj. Malico si je vsak v nahrbtniku prinesel s seboj. Po okrepčilu so nekateri še posedali v lokalu, pili kavo in kadili, drugi pa so zunaj občudovali očem dosegljivo okolico. Tudi Štefan in Marija sta šla ven, kjer sta med občudovanjem lepot narave ujela priliko, da sta si zopet izmenjala nekaj besed.

Nazaj grede so sedeli na istih sedežih kot zjutraj - ločeno. Toda Štefanovi in Marijini pogledi so se pogosto srečavali. Polotil se ju je neki prijeten nemir. Toda to je bil še čas pred spolno revolucijo, ko so bili zunajzakonski spolni odnosi še grdo gledani. Kontracepcijska sredstva so bila še nepoznana. Za marsikatero dekle je avanturica bila usodna za vse življenje, zato pogosta predzakonska srečanja niso bila priporočljiva. Na srečo (v nesreči) je Štefan moral za dva meseca iti v v tujino...

Njihova tovarna je v Nemčiji kupovala nekaj strojev. Da bi jih znal montirati in z njimi upravljati, je vodstvo tovarne poslalo Štefana v Nemčijo na dvomesečno prakso. Preden je odpotoval, je ob neki priložnosti prosil Marijo za naslov in dovoljenje, da bi ji smel pisati. To mu je z veseljem ustregla.

Dva tedna po Štefanovem odhodu je Marija prejela nestrpno pričakovano pismo. Med drugim ji je napisal, da ga misel nanjo spremlja povsod in da upa, da bo kmalu postala njegova sopotnica za vse življenje... Dva tedna za tem je prejel Marijin odgovor. Bil je tak, kakršnega si je želel. Temu je sledilo do njegove vrnitve še nekaj pisem.

V isti tovarni, kjer je bil Štefan na praksi, je bil zaposlen tudi njegov rojak Jože. Čeprav se je Štefan v obrtni šoli učil nemščine, je vendar ni dovolj obvladal, zato je bil vesel, da mu je Jože včasih kaj prevedel. Nekega dne mu je Jože povedal, da je šef rekel, da bi bil vesel, če bi v svoji ekipi imel takega delavca kot je on, Štefan. Dodal je še: »Tu bi zaslužil štirikrat več kot pa v Jugi...«. Skušnjava je bila velika, vemdar je Štefan moral nazaj.

Po vrnitvi sta se z Marijo srečavala čedalje pogosteje in pozdravljala sta se s toplimi poljubčki. Ob neki priložnosti mu je Marija izdala, da je vsebino njegovih pisem pokazala svoji mami in da je ta izrazila željo, da pride kmalu k njima na obisk. Tej mamini, še posebno pa Marijini želji se je odzval že naslednjo soboto. Pripeljal se je s kolesom, pred vrati pa ga je pričakala Marija sama. Najprej jo je pozdravil zadržano, s stiskom roke. Ko pa mu je povedala, da je sama doma, jo je objel in vroče poljubil. Po čudnem naključju je Marijina mama, ki je rada hodila v cerkev, tisto popoldne imela neko versko srečanje, ki ga ni hotela zamuditi.

Najprej je Marija Štefan na kratko razkazala prostore, v katerih sta z mamo stanovali, nato pa sta se v dnevni sobi usedla za mizo. Ponudila mu je pijačo in izbral je limonado. Tudi sama si je napolnila kozarec, nato pa sta si nazdravila in popila. Nekaj trenutkov sta se gledala iz oči v oči, nato pa jo je Štefan prijel za roko in ji rekel: »Zelo si mi všeč«. Ona se mu je odzvala z drugo roko in jo položila na njegovo, na kar so se roke prepletale in telesi privlačili. Zajela ju je neka čarobna moč, kateri se nista mogla več upirati. Kar naenkrat sta se znašla v tesnem objemu kateremu je sledilo strastno poljubljanje. Nenaklepno sta padla na kavč in se prepustila sili, ki je njuni telesi tesno združila in ju nezadržno vodila do vrhunca blaženosti... Ko se je eno uro zatem Marijina mama vrnila, je spoznala Štefana

kot treznega in umirjenega fanta, ki je kot nalašč za njeno mirno hčerko...

Po tem prvem telesnem združenju sta se Štefan in Marija sestajala bolj pogosto in se na skrivaj ljubila. Obenem sta iskala rešitev za skupno življenje, še posebno, ko je Marija opazila, da je noseča. Kmalu sta dobila stanovanje v družbenem bloku. Čeprav je bilo majhno (samo 35 m2), sta vendar bila vesela, da sta na svojem. Temu je sledila poroka - najprej civilna, nato pa še cerkvena.

Naslednji dan po poroki sta se vselila v svoje stanovanje. Sedem mesecev zatem pa se jima je pridružila novorojenka Mojca. S prihodom novega člana so se družinski stroški povišali, zato je Štefan želel tudi povišanje plače. Pričel je javno govoriti, da v Nemčiji delavci zaslužijo veliko več kot pa v Jugoslaviji. Za to njegovo godrnjanje je slišal njegov šef, ki je bil član vladajoče partije, in mu je rekel: »Če ti tu ni prav, vzemi knjižico in pojdi!«.

Tega Štefanu ni bilo treba reči dvakrat... Kmalu zatem je dal odpoved in se odpravljal na delo v Nemčijo. Tisti čas se je v nemških tekstilnih tovarnah že pričela kriza, zato se ni zaposlil v isti tovarni, v kateri je bil na praksi, temveč je dobil delo v neki avtomehanični delavnici. Ker se je po nemško znal sporazumeti že precej dobro, se je v novo okolje kar hitro vživel. Prvi mesec je stanoval pri prijatelju Jožetu, nato pa si je našel dvosobno stanovanje. Nekaj opreme je dobil pri dobrodelnih organizacijah, drugo pa si je kupil. Kupil si je tudi radioaparat, s katerim je vsak večer poslušal Radio-Ljubljana in spremljal novice iz Slovenije. Po petih mesecih si je kupil tudi avto, sicer rabljen, vendar v dobrem stanju. Dva tedna zatem se je s tem svojim avtomobilom že odpeljal v Jugoslavijo po ženo.

Že prej so se z Marijino mamo dogovorili, da bo mala Mojca ostala nekaj mesecev pri njej. Čeprav je ločitev bila le začasna, je vendar Mariji bilo zelo hudo za Mojco. Babica pa je bila kar vesela, da ni ostala sama.

V Nemčiji je Marija kmalu dobila službo v bolnišnici. Prva tri leta je delala kot snažilka. Čim je pričela obvladovati nemščino, pa je hodila na tečaj in po enem letu postala bolniška strežnica. S tem se je njena plača bistveno zvišala. Povečale pa so se tudi njihove družinske potrebe. Po enem letu sta namreč vzela k sebi hčerko Mojco. Prvo leto sta jo dajala v privatno varstvo, nato pa v otroški vrtec. Kmalu pa se jim je pridružil še en član...

(nadaljevanje v 41. številki MR)

Franc – Branko Maršič

Irena Sendler – mama poguma (15. februar 1910 – 12. maj 2008)

Leta 2008 je v 98. letu starosti umrla Irena Sendler. V 2. svetovni vojni je dobila v varšavskem getu zaposlitev kot vodovodna inštalaterka – varilka. Imela je prav poseben motiv za to. Ker je bila Nemka, je poznala nacistične namene glede iztrebljanja Židov. Na dnu svoje torbe za orodje je tihotapila otročičke, v zadnjem delu svojega majhnega kamiona pa je imela košaro, v kateri je skrivala večje otroke. Tu je imela tudi psa, ki ga je naučila, da je lajal takrat, ko je morala s kamionom mimo stražarjev pri izhodu iz geta. Vojaki se niso hoteli ukvarjati z lajajočim psom, ki ga je naučila, da je lajal takrat, ko je morala s kamionom mimo stražarjev pri izhodu iz geta. Vojaki se niso hoteli ukvarjati z lajajočim psom, ki je s svojim lajanjem prikril glasove skritih otrok in dojenčkov. Ireni je tako uspelo iz geta prepeljati **2500 otrok**. Ko so nacisti odkrili to njeno dejavnost, so jo nečloveško pretepli in ji polomili roke in noge. Irena si je zapisala imena vseh otrok, ki jih je rešila in ta spisek je hranila skrit v steklenici, ki jo je zakopala pod drevo na svojem dvorišču. Po vojni je poskušala najti preživele starše in jih povezati z njihovimi otroki. Žal je večina staršev končala v plinskih celicah. Otroci, ki jim je Irena tako nesebično pomagala, so bili razdeljeni po domovih ali pa so jih posvojile različne družine.
Leta 2009 je bila sicer nominirana za Nobelovo nagrado za mir, pa je žal ni dobila. Velika škoda za tako dobrosrčno ženico. Pa vendar ne smemo pozabiti na Ireno, ki je imela tako toplo in veliko srce za vse te otroke. Zdaj – po izjavah uradnega Iraka in Irana in celo nekaterih sil v Evropi, da je holokavst izmišljen mit – je še kako pomembno zaščititi resnico pred poskusi, da jo izkrivijo laži. Minilo je sicer že 68 let od konca 2. svetovne vojne, pa vendar naj ta članek obudi spomin na desetine milijonov ponižanih, mučenih, ubitih človeških bitij in naj prebudi moč v nas, da bi zmogli doseči, da se kaj takega nikoli več ne bi ponovilo. V vsej človeški zgodovini je bil holokavst barbarsko dejanje, polno preračunljivega ponižanja, brutalnosti in nehumanosti. Nihče namreč nima pravice vzeti človeškega življenja, razen Boga.

(vir: internet)

Lilijana Žižek

Zmenek z ljubeznijo

(www.pozitivke.net - Kurja juhica za dušo, 3. krožnik, Jack Canfield in Mark Vicotr Hansen, 1998)

Šest minut do šestih je kazala velika okrogla ura nad okencem za informacije na železniški postaji Grand Central. Visok mlad poročnik, ki je pravkar prišel s perona, je dvignil svoj od sonca porjaveli obraz in zožil oči, da bi videl točen čas.

Srce mu je razbijalo in bil je pretresen, ker tega ni mogel nadzorovati. Čez šest minut bo videl žensko, ki ji je zadnjih trinajst mesecev pripadalo posebno mesto v njegovem srcu in življenju. Žensko, ki je ni še nikoli videl, toda njene napisane besede so bile z njim in so mu bile v stalno oporo. Postavil se je kolikor se je mogel blizu k okencu, tik za gručo ljudi, ki so oblegali uradnice.

Poročnik Blandford se je še zlasti spominjal neke noči, najhujših bojev, ko je njegovo letalo ujela jata japonskih zerojev. Videl je režeči se obraz enega od sovražnih pilotov.

V enem svojih pisem ji je priznal, da ga je bilo pogosto strah in samo nekaj dni pred to bitko je prejel njen odgovor: »Seveda te je strah…vse pogumne ljudi je strah. Mar kralj David ni poznal strahu? Zato pa je napisal Psalm 23. Ko boš naslednjič podvomil vase, hočem, da slišiš moj glas, ki ti govori: Tudi, če bi hodil po globeli smrtne sence, se ne bojim hudega, kjer si Ti z menoj.« In spomnil se je, slišal je njen glas in poživil mu je moči in znanje.

Zdaj pa bo slišal njen resnični glas. Štiri minute do šestih. Njegov obraz je postal oster. Pod ogromno zvezdnato streho so hiteli ljudje kakor barvne niti, vtkane v sivo pajčevino. Neko dekle je šlo mimo njega in poročnik Blandford se je zdrznil. Imela je rdeč cvet v zavihku obleke, vendar je bila rdeča grašica in ne majhna vrtnica, za katero sta se dogovorila. Poleg tega pa je bilo to dekle premlado, imelo je kakih 18 let, medtem ko mu je Hollis Meynell odkrito priznala, da je stara 30. »No, pa kaj zato,« ji je odgovoril, »jaz jih imam 32.” V resnici jih je imel 29.

V mislih se je vrnil k tisti knjigi, knjigi, ki mu jo je moral sam Gospod potisniti v roke med stotinami, ki jih je vojaška knjižnica pošiljala v tabor za urjenje na Floridi. *O človeških vezeh* je bil njen naslov. Po vsej knjigi so bile opombe z žensko pisavo. Vedno je sovražil to navado pisanja po knjigah, toda te opombe so bile bistveno drugačne. Nikoli ni verjel, da bi ženska lahko videla v srce moškega tako nežno, tako razumevajoče. Njeno ime je bilo na knjižničnem listku: Hollis Meynell. Dobil je telefonski imenik New Yorka in našel njen naslov. Pisal ji je in odgovorila mu je. Naslednji dan so ga premestili, vendar pa sta si še vedno dopisovala. Trinajst mesecev je zvesto odgovarjala na njegova pisma, več kot le odgovarjala. Tudi kadar njegova pisma niso prispela, mu je vseeno pisala in zdaj je verjel, da jo ljubi in da ona ljubi njega. Vendar je zavrnila vse njegove prošnje, naj mu pošlje fotografijo. To se je zdelo slabo, seveda. Vendar mu je razložila: »Če so tvoja čustva do mene resnična, poštena, potem ni važno, kakšna sem videti. Recimo, da sem lepa. Vedno bi me preganjal občutek, da ti je samo do tega, in takšna ljubezen bi se mi gabila. Recimo, da nisem nič posebnega (in priznati moraš, da je to verjetneje). Potem bi se vedno bala, da si mi še naprej pisal samo zato, ker si bil osamljen in nisi imel nikogar drugega. Ne, ne prosi me za fotografijo. Ko boš prišel v New York, me boš videl in tedaj se odloči. Zapomni pa si, oba lahko takrat odnehava ali nadaljujeva, kakor naju bo volja…«

Minuta do šestih – krepko je potegnil cigareto. Nato je srce poročniku Blandfordu poskočilo višje, kot je kadar koli uspelo njegovemu letalu. Mlada ženska je prihajala proti njemu. Bila je visoke in vitke postave; plavi lasje so ji v kodrih viseli do ušes. Oči je imela modre kot cvetlice, ustnice in brada so bile nežno čvrste. V svetlo zeleni obleki je bila kot utelešenje pomladi. Zrl je vanjo in povsem pozabil, da ni nosila vrtnice, in ko je šla mimo njega, ji je droben izzivalen nasmešek ukrivil ustnice. »Greš v mojo smer, vojak?« je zamrmrala.

Nezavedno je stopil korak bliže k njej. Potem je zagledal Hollis Meynell. Stala je tik za dekletom. Ženska precej čez 40 let, siveče lase je imela potlačene pod ponošenim klobukom. Bila je več kot samo okrogla. Njene noge z debelimi gležnji so bile potisnjene v čevlje z nizko peto. Vendar je imela v pomečkanem zavihku rjavega plašča rdečo vrtnico.

Dekle v zeleni obleki pa seje hitro oddaljevalo.

Poročnik Blandford se je počutil, kot da ga je presekalo na dvoje. Tako goreče si je želel iti za dekletom, pa vendar je tako zelo hrepenel po ženski, katere duh ga je resnično spremljal in bodril. In tu je zdaj stala. Njen bledi, okrogli obraz je bil nežen in čuten; zdaj je to lahko zaznal. Njene sive oči so imele topel, prijazen lesk. Poročnik Blandford ni okleval. Njegovi prsti so se oklenili majhnega, v modro usnje vezanega izvoda knjige *O človeških veze*h, po kateri naj bi ga prepoznala. To ni bila ljubezen, pa vseeno nekaj dragocenega, morda celo redkejšega od ljubezni – prijateljstvo, za katero je bil in mora vedno biti hvaležen. Vzravnal je svoja široka ramena, salutiral in podržal knjigo proti ženski , čeprav je bil, celo ko je spregovoril, pretresen nad bridkostjo svojega razočaranja. »Sem poročnik Blandford in vi- ste gospodična Meynell. Tako sem vesel, da sva se končno srečala in spoznala. Vas…vas lahko povabim na kosilo?«

Obraz ženske se je razlezel v prijazen nasmešek. »Ne vem, za kaj gre pri vsem tem, sine,« mu je odgovorila. »Tista mlada gospodična v zeleni obleki – tista, ki je šla pravkar mimo – me je prosila, naj si pripnem tole vrtnico na plašč. In rekla je, da če me boste povabili, naj grem z vami, naj vam pa povem, da vas čaka v tisti restavraciji čez cesto. Rekla je, da gre za nekakšen preizkus. Tudi sama imam dva sinova pri vojakih, zato mi ni bilo težko narediti te usluge za njo in za Vas.«

Pojdite, kamor vas vleče srce, ker srce ne laže, ne taji in ne skriva. Srce je iskreno in vas bo pripeljalo tja, kamor si najbolj želite – in tam je vsa sreča tega sveta.

Ne ozirajte se na druge, ker mnogokrat niso iskreni in vam zavidajo.

Lilijana Žižek

V spomin Moniki Hamler (1990-2013)

Na svetu si, da gledaš sonce.
Na svetu si, da greš za soncem.
Na svetu si, da sam si sonce
in da s sveta odganjaš sence.

(Tone Pavček)

Tudi Monika je bila takšno sonce, ki je s svojo mladostjo in neugnano razigranostjo polepšala vsak dan. Spomin mi seže daleč nazaj, ko je kot prvošolka prvič prestopila šolski prag. Izpod njenih bujnih las se je v mene zazrlo dvoje temnih oči ter vesel in radosten nasmešek. Bila je zvedava in bistra deklica, vedno pripravljena za delo. Vsako jutro je prišla v razred lepo počesana in skrbno urejena; en dan je imela lase spete v rep, drugič je imela kitke s pentljami. Ko sem jo spraševala, kdo ji tako skrbno ureja lase, je ponosno povedala, da je vse to naredil njen ati.

Prav gotovo so se med Moniko in očetom spletle trdne vezi, saj je na svet prijokala kot tretji otrok in polepšala življenje staršem ter bratoma Boštjanu in Denisu. V družini je vladala harmonija, prijetno vzdušje, ljubezen ter povezanost družinskih članov se je čutila povsod. Prav gotovo so bili otroci tudi zato tako uspešni v šoli, saj so ob vsakdanjem delu uživali brezskrbno otroštvo, hkrati pa so bili zelo aktivni v obšolskih dejavnostih. Radi so se družili s prijatelji, s svojim delom in obnašanjem pa so bili vzgled ostalim vrstnikom. Zelo so bili navezani na babico Ano, še posebno trdne vezi so se spletle med njo in Moniko. S svojo delavnostjo, modrostjo in ljubeznijo jim je bila v veliko oporo, zato so jo izredno spoštovali in cenili. Monika se je po končani srednji šoli odločila za študij veterine v Ljubljani, saj je imela vedno rada živali. Med študijem si je ustvarila nov krog prijateljev, uživala je študentsko življenje, se zaljubila in načrtovala prihodnost.

Vse želje, vsi cilji in pričakovanja pa so se čez noč sesuli, ko je leta 2012 izvedela, da je zbolela za boleznijo našega časa – rakom. Njeno življenje se je v hipu spremenilo. Tudi družina se je morala soočiti s kruto realnostjo, saj zdravniki niso napovedovali nič dobrega. Med boleznijo so se še bolj povezali in skupaj upali ter pričakovali, da bodo iznašli čudežno zdravilo, ki bo rešilo Moniko. V času njene težke bolezni je bilo veliko padcev, a Monika se je vedno pobrala in šla naprej, saj je bila borka. Želja po življenju je bila močnejša od smrti, zato je z vsakim izboljšanjem posijal žarek upanja za vse domače. »Vedno, ko misliš, da ne gre več, od nekod posveti lučka. Še enkrat se prisiliš in poješ o soncu in veselju. Lažje nosiš vsakdanje breme in zopet imaš moč, pogum in vero.« Monika je skupaj z družino in zdravniki naredila nekaj, česar tudi uradna medicina ni mogla doumeti. V času boja z boleznijo je snovala načrte za izpite ter se veselila druženja s prijatelji.

V svoji izpovedi, ki je bila objavljena v glasilu onkoloških bolnikov Slovenije Okno je zapisala: »Ne joči in ne smili se sam sebi. V okviru fizičnih zmožnosti, ki jih imaš, pojdi na zrak, poglej sončno nebo, pobožaj svojega psa, pozdravi soseda, vzemi dobro knjigo v roke ali pa samo sedi v naslonjač in sanjaj z nasmehom na obrazu.« Končala pa je takole: »Mineva eno leto, odkar se borim z nadlogo, moj boj pa še ni končan. Komaj čakam, da se vrnem k študiju med kolege, se postavim na noge in krenem novim dogodivščinam nasproti. Življenje je lepo.«

Žal se je Monikina borba s to kruto boleznijo prekmalu končala, čeprav sem prepričana, da ni bila zaman. S svojim načinom razmišljanja in optimizmom je marsikomu odstrla tančico, da se je vedno potrebno boriti in nikoli obupati. Kljub temu, da Monike ni več v Hamlerjevi družini, jo je moč čutiti vsepovsod. Na pisani poljani med dehtečim cvetjem je ovenel bel cvet. Čeprav se je v srcih vseh njenih dragih naselila neizprosna žalost in bolečina, je ostal čudovit spomin nanjo. Čeprav je prekmalu odšla od vseh nas, ki smo jo poznali in imeli radi, bo za vedno ostala v naših srcih. Čutili jo bomo kot lahno sapico v pomladnem vetru, kot valovito žitno klasje v poletju, kot zapoznel pisan list v jeseni in kot snežinko, ki bo tiho padala na tla. Vsepovsod bo z nami, saj spomini ostajajo večni, kot je večno sonce, kot je večno vesolje ali kot pravi pesnik Boris A. Novak:

Kot bi bilo včeraj.
Kot bi bilo zmeraj.
Tvoja smrt na dnu večera…
Kot bi bilo včeraj.
Nikoli ne umre,
kar tisočkrat umira.
Kot bi bilo včeraj.
Kot bi bilo zmeraj.

Marija Zver,
DPM Dokležovje

Potovanje na Filipine

Z beneškega letališča Marko Polo smo najprej poleteli do Dubaja in nato do glavnega mesta Manile...

Ko stopiš iz letala, te čaka prvo presenečenje –vročina in visoka vsebnost vlage ter posledično visoke temperature. Drugo presenečenje te čaka ob izhodu iz terminala 1 – manilsko letališče velja za enega najbolj obremenjenih na svetu - in zagledaš kup do zob oboroženih vojakov in policistov. Kot sem ugotovila pozneje, se človek nanje sčasoma navadi, kajti cela Manila je precej zastražena. Pregledajo te na vsakem vstopu v hotel, v nakupovalni center ali klub. Kljub temu, da sem pred potovanjem prebrala, da so Filipini zelo nevarni, lahko zdaj trdim, da sem se počutila zelo varno. Bolj varno, kot v katerem koli evropskem mestu....

Po prihodu v hotel sem takoj ugotovila, da so zaposleni zelo prijazni in nasmejani. Po dolgem potovanju je zelo prijalo sproščanje v bazenu, savni, masaža… Drugi dan smo si ogledali prizorišče in dvorano za tekmovanje, pozneje pa stari del Manile.

Na bregovih reke Pasig stoji del zidov, ki so ostali iz časa kolonialne Španije, ki je v takratnih časih veljala za nepremagljivo pod vodstvom konkvistadorja Miguela Lopeza de Legazpi. Napadi Nizozemcev in kitajskih piratov so bili pod njegovim vodstvom neuspešni, so pa na žalost pozneje, ob koncu druge svetovne vojne, del Intramurosa, kot se imenuje stari del Manile, Američani zravnali z zemljo. Pozneje so nekatere stavbe ponovno zgradili po prvotnem načrtu, nekatere so prenavljali tudi zdaj. Ko smo se peljali do Intramurosa, smo videli, da določen del tega ozemlja danes prekriva igrišče za golf. Peljali smo se tudi mimo velikega pristanišča. Med pešačenjem v notranjosti obzidja sem imela občutek, kot da se sprehajam med vilami iz španskih nadaljevank. Hiše in razno cvetje te očarajo, ko pa za tabo pripelje še bela kočija, je kot v pravljici.

Pozneje smo si pogledali še cerkev San Agustin, ki je uvrščenana na seznam Unescove svetovne dediščine. Zgrajena je bila pod Španci leta 1570 v kolonialnem slogu in je ena redkih, ki je ostala nedotaknjena. Ker je v njej ravno potekala poroka, smo si notranjost lahko ogledali le skozi vhodna vrata, mladoporočencema pa smo vseeno zaželeli veliko lepega in z njima molili, kajti poroka je potekala v angleškem jeziku.

V tekmovanju v dodgeballu smo kljub težkim pogojem dosegle odlično drugo mesto

Noč je bila kratka, kajti zjutraj ob enih smo se s kombijem že odpravili na dolgo pot, ki se je na koncu izkazala za še daljšo, saj je trajala skoraj 12 ur. Okrog enih smo prispeli v Banaue. Vas se vije ob cesti in je precej dolga. V Banaue smo imeli tudi kosilo in poklepetali s prijazno lastnico gostilne in hotela. Gospod srednjih let nas je ogovoril in povedal, da se je v Filipine zaljubil in se bo iz Amerike preselil živet tja.

Po kosilu sta po nas prišla dva voznika s terenskimi vozili, saj drugače poti ne gre nadaljevati. Prispeli smo do tako imenovane točke Saddle, kjer so nas čakali domačini, ki so nas pospremili do vasi. Po štiridesetminutni hoji smo končno prispeli do cilja.

Bilo je sicer naporno, vendar se je za pogled na terase, ki so uvrščene na Unescov seznam kulturne dediščine, splačalo. Neverjetno! Čudovito!

Batad je vas z okrog 1500 prebivalci. Lesene hiše iz bambusa in podobnega lesa stojijo nad in med terasami. Riževe terase so bile zgrajene pred več kot 2000 leti. Prav sedaj so jih začeli tudi obnavljati, za kar so dobili denar od vlade in raznih organizacij za zaščito kulturne dediščine.

Čeprav smo bili utrujeni, smo se nekateri odločili, da gremo pogledat še slap Tappiyah. Prijazen domačin nas je spremljal po poti med terasami, ki je bila kar adrenalinska, saj moraš paziti na ravnotežje, če ne, se kaj hitro znajdeš med rižem, kar pomeni, da padeš lahko okrog pet metrov v globino. Na poti smo tako lahko videli, kako domačini z golimi rokami obdelujejo polja in pridelujejo riž. Prispeli smo do čudovitega, dih jemajočega slapu, v katerem se je bilo seveda potrebno tudi skopati. Na žalost se na Filipinih hitro znoči, zato smo morali hitro nazaj. Zaradi naporne poti in vlage v zraku si kljub osvežitvi spet takoj moker. V dveh urah sem popila dva litra vode. Na poti nazaj nam je fant, domačin, ki nas je vodil, povedal veliko zanimivih zgodb in pokazal tudi rastline, ki jih pridelujejo.

Ko sem se vračala po poti med terasami, sem premišljevala, da tam ljudje delajo samo za preživetje za hrano, a so kljub temu zelo veseli in nasmejani. Od sreče – kajti okolje te vanjo prestavi - bi najraje zajokala kot majhen otrok. Za riževe terase Banaue se mnogi sprašujejo, kje so meje resničnosti in mogočega. Pripadniki plemena Ifugao so namreč pred 2000 leti iz skal izdolbli terase in napeljali vodo iz reke, ki jih napaja. Po tej izkušnji bom riž cenila veliko bolj, kot sem ga do zdaj. Po vrnitvi so nas bolele vse mišice, zato smo si

privoščili masažo, ki pa je še spodbudila utrujenost in zaspali smo, kot bi bili v raju.
Eden najlepših trenutkov celotnega potovanja je sledil po jutranjem prebujanju, ko sem pogledala skozi okno. Bila sem na vrhu riževih teras. Svet pod mano se je prebujal in jutranje meglice so se počasi umikale soncu, ki je hotelo narediti lep sončen dan. Nepozabno, res…

Po zajtrku, ki je potekal ob umirjenih tonih kitare, ki jo je igral fant na sosednji terasi, in po kramljanju z domačini smo se počasi odpravili na pot do naših voznikov. Tokrat smo jo skrajšali in šli po okrog petstotih stopnicah, ki se nikoli ne končajo. Noge so nam žarele, celo nam herojem, ki smo imeli dodatni treking dan poprej. Med potjo smo srečali pravega staroselca, ki je s puščico čakal na plen.
Poslovili smo se od prijaznih fantov, ki so nam nosily prtljago ter ostalih domačinov in se vrnili v Manilo, kjer so nas naslednje dni čakali treningi in tekme.
Tekmovanje je dobro potekalo, čeprav igrajo v Aziji dodgeball malo drugače, oz. imajo malo drugačna pravila in drugačne žoge. Na koncu smo po porazu s Filipinkami zasedle drugo mesto. Če domačinke nebi imele pomoči sodnikov, premoči domačega terena tudi glede izredne vlage, ki so je vajene, nas pa je pokopala, bi zmago odnesle me.

Po tekmovanju je sledil dan v Manili. Vožnja po tem velikem, skoraj 11 milijonskem mestu, nam je razkrila veliko razlik: na eni strain nebotičniki, prestižni hoteli ter nakupovalni centri s svetovno znanimi luksuznimi izdelki iz vsega sveta, na drugi strani kolibe, za katere nisi prepričan, da bodo zdržale še kakšen dan. Veliko revščine in prostitucije, tudi med otroci. V spominu so mi ostala tudi njihova prevozna sredstva, od raznih triciklov, avtobusov in predvsem jeepneyi. To prevozno sredstvo bi lahko opisala kot prirejen, odpisan džip. Idejo za jeepneye so Filipinci dobili od ameriške vojske, ki je džipe uporabljala v drugi svetovni vojni. Kar je posebej pomembno zanje je, da morajo izstopati, zato so vsi porisani, kot če bi nastopali v cirkusu. Nikoli ne veš, koliko ljudi je v njem, saj je vedno prostora še za koga; če ne drugje, pa na strehi, ob vozniku ali zadaj na poličk...
Zanimiva stvar pri njihovi vožnji, ki me je tudi zelo presenetila, je, da kljub nepreglednemu številu različnih vozil in petpasovnici, v vseh teh dnevih nisem videla nobene nesreče. Vozniki imajo navado, da si trobijo in tako opozarjajo eden na drugega ter se posledično pazijo. Učinkovito.

Po dnevih tekmovanja je bil čas za odhod na sanjski otok Boracay. In res je sanjski. Čudovite plaže z belim peskom in kokosovimi palmami zgledajo tudi v resnici tako, kot na plakatih.
Tako smo se vsak dan z ladjico odpeljali na samotne rajske kotičke in uživali v kristalno čistem morju. Nekateri smo se potapljali, saj si videl res daleč v globino in to zelo eksotične ribice. Nekateri so se sprehajali po obali in fotografirali, drugi spet so le uživali na belem pesku ob toplem morju.
Kljub temu, da te na glavni ulici tega otoka na vsakem koraku nagovarjajo prodajalci razne krame, so se mi domačini, na splošno vsi Filipinci, vtisnili v spomin kot izredno prijazni in vedno nasmejani ljudje. Kako ne, ko pa so obdarjeni s toliko lepotami!

Romana Forjan

Zgodba o dveh potujočih kužkih

(vir: www.pozitivke.net)

Nekoč sta živela dva kužka, ki sta potovala iz kraja v kraj.
Eden od obeh se je znašel pred veliko stavbo, ki je imela priprta vrata. Kužka je bilo strah vstopiti, toda zbral je pogum in odrinil vrata. Ko je v dvorani ugledal 100 renčečih psov, je prestrašen zbežal ven.
Malo pozneje je drugi kuža, ki ni vedel, kaj se je zgodilo njegovemu prijatelju, odprl ista vrata in brezskrbno vstopil. V svoje veselje je zagledal 100 prijaznih psov, ki so mu mahali z repkom.
Zakaj je izkušnja drugega kužka tako drugačna od izkušnje prvega?
Odgovor je čisto preprost: v dvorani, kamor sta vstopila, je bilo nameščenih 100 ogledal in psa sta videla 100 svojih zrcalnih podob.
Prvi pes, prestrašen in nezaupljiv, je v obrambi zarenčal, medtem ko je drugi pes v prepričanju, da so psi prijazni, veselo pozdravil in v odgovor dobil 100 prijaznih pozdravov. Enako kot zrcala v zgodbi nam tudi svet zrcali naše misli. To, kako mislimo, vpliva na to, kako doživljamo svet okrog sebe. Misel vodi vse stvari, naša misel jih rodi in oblikuje. Smo tisto, kar mislimo in svet zunaj nas je zgolj zrcalna podoba dogajanja v nas samih. Znani ameriški filozof 19. stoletja Ralph Waldo Emerson je vse svoje življenje iskal lepe in žlahtne strani življenja. Veselil se je narave in svoje veselje je izrazil z naslednjimi besedami: »Svet je tako lep, da komaj verjamem, da resnično obstaja.« Ta svet je resnično čudovit kraj, če le imamo odprte oči in srce zanj.
Zatorej, dragi otroci, vedno ostanite srečni in veseli, saj je skozi vaše čudovite oči in vaš iskren nasmeh tudi za nas odrasle svet bistveno lepši.

Za Vas izbrala Lilijana Žižek

KUD Beltinci

SLIKEPAPRIJLIKE

ZACUMPRANA ANČKA

Charles Galtier
Prevedla Draga Ahačič
Priredile SLIKEPAPRIJLIKE

Igrajo:
Ženska – Romana Farkaš Erdelji
Ančka – Tina Kur
Tončka – Zlatka Horvat
Barica – Barbara Rehn Rous
Liza – Simona Cizar
Micka – Tanja Zver
Katca – Alenka Balažic
Tat – Romana Farkaš Erdelji

Scenografija – Slikepaprijlike * Kostumografija – Slikepaprijlike
Oblikovanje zvoka in uvodni song – Matija Horvat ml.
Oblikovanje luči – Avguštin Erdelji
Sepetalka – Anja Horvat

Režija Simona Cizar

Med pripravo te predstave se ni iz nobenega jajca izlegel zajec!

PREMIERA 30.10.2013 ob 19.00 v Kulturnem domu Beltinci
Vstop prost!

Srednjeveški dnevi v Dvorcu Rakičan

Sobota, 26. 10. 2013

17:00 – otvoritev razstave slik ljubiteljskih slikarjev skupine Kobra II

18:00 – koncert Glasbene šole MS in nastop Špele Šemrov ob spremljavi Vasje Markiča

Nedelja, 27. 10. 2013

od 12:00 naprej – srednjeveška pojedina in pričetek *Srednjeveških počitnic za otroke*

od 14:00 naprej – nastop rogistov, gledališka predstava »Ribičija pa taka«, ogled srednjeveških šotorov s predstavitvijo orodja in orožja, srednjeveška tiskarna, kaligrafska delavnica, grajska poroka, tržnica ...

Ponedeljek, 28. 10., in torek, 29. 10. 2013

od 08:00 naprej – pester program *Srednjeveških počitnic za otroke*

Sreda, 30. 10. 2013

od 08:00 naprej – pester program *Srednjeveških počitnic za otroke*

od 13:00 naprej – delavnica lepopisja in lepega vedenje s srednjeveško tiskovino

od 17:00 naprej – predstavitev in učenje srednjeveških plesov

Četrtek, 31. 10. 2013

od 08:00 naprej – pester program *Srednjeveških počitnic za otroke*

od 10:00 naprej – srednjeveško lokostrelstvo

ob 12:00 – gledališka predstava Kürja svaja

ob 14:00 – gledališka predstava Martin Krpan

15:00 – zaključek Srednjeveških dnevov in pričetek prireditve »Ples – noč čarovnic«

Vsi dnevi, razen 31. 10. 2013, v okviru **Srednjeveških dnevov** so za obiskovalce brez vstopnine; za otroke, ki bi želeli aktivno sodelovati, pa priporočamo prijavo na *Srednjeveške počitnice za otroke*. V primeru prostih kapacitet bo možna prijava na *Srednjeveške počitnice za otroke* na dan pričetka, 27. 10. 2013, ob 12:00. Več informacij na www.ris-dr.si.

BLUE PLANET - **MODRIJANI** - NIKA ZORJAN

OGNJENI SHOW - ČAROVNIŠKI PLES - DELAVNICE ZA OTROKE

ŠTEVILNA PRESENEČENJA - CELODNEVNI PROGRAM - V VSAKEM VREMENU

VEČ INFORMACIJ NA:
www.ris-dr.si

v sodelovanju z MO Murska Sobota

AVE

DVOREC RAKIČAN
PLES NOČ ČAROVNIC